

EUREKA A EUROSTARS

NÁSTROJE PRO INOVACE MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

Průvodce pro přípravu a financování projektů

Praha 2013

EUREKA a Eurostars **nástroje pro inovace** **malých a středních podniků**

Průvodce pro přípravu a financování projektů

Praha 2013

Kolektiv autorů:

RNDr. Svatopluk Halada
Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.
Ing. Josef Martinec
Mgr. Petr Novotný
Marek Zajac

Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc. a kolektiv

Programy EUREKA a Eurostars – nástroje pro inovace malých a středních podniků
Průvodce pro přípravu a financování projektů

Odborná redakce:

Ing. Miroslav Janeček, CSc.

Vydala: Asociace inovačního podnikání ČR, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1

Vyrobilo: Vydavatelství MAC, spol. s r. o., Na Spojce 968/7, 101 00 Praha 10
Praha 2013

ISBN 978-80-87305-12-6

Obsah

Předmluva	5
Úvod	6
Část I Úloha malých a středních podniků v ekonomice a programové a finanční nástroje na podporu malých a středních podniků a inovací	7
I. Malé a střední podniky v ekonomice Evropské unie.....	8
I.1. Malé a střední podniky v oblasti inovací.....	8
I.2. Programové a finanční nástroje Evropské unie na podporu malých a středních podniků a inovací	9
I.2.1. Rámcový program pro výzkum a inovace Horizont 2020.....	9
I.2.2. COSME – program pro konkurenceschopnost malých a středních podniků	10
I.2.3. Finanční nástroje pro malé a střední podniky.....	10
I.3. Podpora výzkumu a inovací pro malé a střední podniky v České republice.....	11
Část II Program EUREKA	13
II. Program EUREKA	14
II.1. Financování projektů EUREKY	15
II.2. EUREKA v České republice	15
II.3. Projekty EUREKY	16
II.3.1. Individuální projekty	17
II.3.2. Deštníkové projekty.....	19
II.3.3. Klastrové projekty	19
II.3.4. Porovnání projektů EUREKY	19
II.4. Příprava a zapojování do projektů EUREKY	20
II.4.1. Individuální projekty a jejich příprava	21
II.4.1.1. Hodnocení návrhu Individuálního projektu metodikou PAM	21
II.4.1.2. Schéma projektového cyklu Individuálního projektu.....	21
II.4.2. Deštníkové projekty a jejich příprava.....	23
II.4.3. Klastrové projekty a jejich příprava	23
II.5. Financování projektů EUREKY v České republice	24
II.5.1. Veřejná soutěž.....	25
II.5.2. Způsob a kritéria hodnocení projektů.....	26
II.5.3. Kontaktní osoba.....	27
II.6. Kontrola řešení projektů EUREKY	27
Část III Program Eurostars	29
III. Program Eurostars	30
III.1. Program Eurostars 2008–2013	30
III.1.1. Přehled výsledků programu Eurostars 2008–2013.....	30

III.2.	Program Eurostars-2	32
III.2.1.	Cíle Eurostars-2	32
III.3.	Projekty Eurostars	32
III.3.1.	Co je projekt Eurostars?	33
III.4.	Hodnocení projektů Eurostars	34
III.4.1.	Hodnocení projektů technickými experty	34
III.4.2.	Bodování projektů Nezávislým hodnotícím panelem	34
III.4.3.	Vyhlášení výsledků hodnocení projektů	35
III.5.	Jak připravit a podat projekt Eurostars	35
III.5.1.	Podávání návrhu projektu Eurostars	35
III.5.2.	Projektová dokumentace projektu Eurostars	36
III.5.3.	Předložení návrhu projektu Eurostars	36
III.6.	Financování projektů Eurostars v České republice	37
III.6.1.	Žádost o poskytnutí finanční podpory	37
III.7.	Kontrola řešení a monitorování projektů Eurostars	38
III.7.1.	Kontrola řešení v České republice	38
III.7.2.	Monitorování prováděné Sekretariátem EUREKY	38
III.8.	Chyby a zkušenosti při přípravě a podávání projektu Eurostars	39
III.8.1.	Předpoklady pro úspěch návrhu projektu Eurostars	39
III.9.	Informace o výsledku hodnocení projektu Eurostars	39
Část IV	Ochrana duševního a průmyslového vlastnictví	41
IV.	Projekty EUREKA a Eurostars a ochrana duševního a průmyslového vlastnictví	42
IV.1.	Klasifikace duševního vlastnictví	42
IV.2.	System ochrany duševního vlastnictví v České republice	43
IV.3.	Zdroje informací o duševním vlastnictví	43
Závěr – jak úspěšně začít		44
Doplňující informace		45
Adresy a odkazy EUREKA a Eurostars		46
Užitečné odkazy		47
Použité podklady		48
Přílohy		
Příloha č. 1: Deštníkové projekty EUREKY		50
Příloha č. 2: Klastrové projekty EUREKY		51
Příloha č. 3: Projekty – příprava, řízení a využití výsledků		53
Příloha č. 4: Průvodce k ochraně duševního a průmyslového vlastnictví pro malé a střední podniky		56
Příloha č. 5: Rámcový obsah Smlouvy o řešení projektu (Project Cooperation Agreement)		61
Příloha č. 6: Program Eurostars – metodický průvodce pro účastníky		62
Příloha č. 7: Definice malých a středních podniků		79

Předmluva

Malé a střední podniky se staly důležitými hráči v oblasti inovačního podnikání, protože mají rychlou schopnost rozpoznat a využít obchodní příležitosti, které vznikají z výsledků a poznatků výzkumu, změn technického a technologického vybavení, konkurenčních vztahů a také změn probíhajících na trhu. Inovace prováděné malými a středními podniky dnes směřují na těsnou spolupráci se zákazníkem, dodavatelem, univerzitami, výzkumnými organizacemi a rovněž i na spolupráci s konkurenčním partnerem. Sdružované finanční náklady a sdílení rolí, masivní posun v procesu od výroby až po servis přináší s sebou také nové typy netechnologických inovací.

Samozřejmě, že všechny malé a střední podniky nejsou stejně schopné a úspěšné v oblasti inovací. Na jedné straně je zde skupina vysoce inovativních a rychle rostoucích firem s významnými dopady na vytváření pracovních míst, pracovní výkon a produktivitu podniku. Ty ale tvoří jen menšinu všech malých a středních podniků.

Stále zde jsou překážky pro provádění inovací v malých a středních podnicích. Kromě přístupu k financím (tradiční obavy malých a středních firem) statistiky ukazují, že vedle toho překážkou je zde nedostatek vhodně kvalifikovaných pracovníků, a to jak vědeckých, tak zejména na manažerských postech. Zatímco vládní politiky se již delší dobu snaží optimalizovat finanční problém a některé účinné přístupy se objevují, je rovněž nezbytné zvyšovat dovednosti pracovníků v malých a středních podnicích, a poskytovat zejména potenciálním novým podnikatelům znalosti pro úspěšné založení a řízení podniku.

Vytváření nových podnikatelských aktivit a inovací v malých a středních podnicích je rozhodující částí dnešního inovačního procesu a proto by také mělo mít ústřední místo ve vládní strategii na podporu inovací. V této souvislosti jsou významné poznatky a zkušenosti Asociace inovačního podnikání, která se aktivně od roku 1993 podílí na podpoře a podmínkách vytvářející inovační prostředí pro podnikání.

Potřebným nástrojem pro inovativní malé a střední podniky je mezinárodní spolupráce, která probíhá v rámci programů EUREKA a Eurostars. Očekávám proto, že tato publikace „Programy EUREKA a Eurostars – nástroje pro inovace malých a středních podniků“ přispěje jak z hlediska motivace, tak metodologické podpory k vytváření nových a kvalitních mezinárodních projektů s inovačním obsahem a rychlým komerčním uplatněním jejich výsledků, které budou připravovány a úspěšně řešeny českými malými a středními podniky.

Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.
předseda Rady programu EUREKA ČR
a vysoký představitel ČR v programu EUREKA

Úvod

Zahájit úspěšně mezinárodní výzkumný projekt s inovačním zaměřením znamená, že předtím je nezbytné zvládnout celou řadu přípravných kroků a stejně tak najít společné pochopení různých kultur a různých jazyků spoluřešitelů. Toho lze nejlépe dosáhnout tím, že se definuje jasný cíl, odpovídající struktury a efektivní systém řízení v průběhu celé přípravné fáze projektu. Krátce řečeno – připravit projekt vyžaduje jak dobré plánování a komunikaci mezi partnery, tak spoustu náročné práce.

Tato publikace uvádí podrobný návod a pokyny pro malé a střední podniky (ale stejně tak i pro výzkumné organizace), které mají zájem připravit a zahájit projekty EUREKA nebo Eurostars, případně se připojit k již existujícím řešeným projektům. Popisuje celý proces přípravy, zahájení nebo zapojení se do projektu, souhrn podmínek, které je nutno splnit a popsán je také způsob a možnosti spolufinancování z národních účelových prostředků v České republice. Zároveň příručka pomůže uvést do problematiky související s ochranou duševního vlastnictví a dohody o založení projektového konsorcia (právní smlouvy mezi partnery projektu), v jehož rámci se mezinárodní spolupráce uskutečňuje.

Berte, prosím, na vědomí, že v příručce je poskytnut velmi široký metodický popis, ale při přípravě i řešení projektu je možno se setkat s různými kombinacemi událostí nebo jiných situací, které zde nejsou uvedeny. V těchto případech je vždy vhodné vyhledat odbornou pomoc, kterou poskytne oborová kontaktní organizace pro programy EUREKA a Eurostars AIP ČR nebo národní koordinátor EUREKY na ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

EUREKA se stala za téměř 30 let svojí činností katalyzátorem pro spolupráci mezi podniky a výzkumnými ústavy v celé Evropě a tato spolupráce je zaměřena především na uvedení produktů, procesů a služeb na trh. Pro rozvoj podnikatelských aktivit a konkurenceschopnost českých podniků na zahraničních trzích je nezastupitelná inovační činnost. EUREKA a v posledním období program Eurostars jsou předmětem zvláštního zájmu malých a středních podniků, protože pro ně nabízejí:

- vysoce flexibilní podmínky pro přípravu a podávání projektů;
- projekty jsou vždy definovány účastníky (to znamená systémový přístup zdola nahoru);
- malou administrativní a byrokratickou zátěž;
- jednoduchá projektová pravidla a průběžné nebo často opakované výzvy pro podávání projektů;
- přístup k dotačnímu systému národního financování;
- základ pro zahájení obchodní spolupráce napříč geografickými hranicemi.

V první části publikace je obecně popsána úloha malých a středních podniků v ekonomice a programové a finanční nástroje na podporu malých a středních podniků a inovací v rámci Evropské unie a v České republice. Druhá a třetí část příručky jsou speciálně věnovány programům EUREKA a Eurostars a slouží jako metodická příručka, která uvádí informace jak o obou programech, tak přípravu a podávání projektů a rovněž popisuje způsoby národního financování projektů EUREKY a Eurostars. Čtvrtá část publikace je zaměřena na ochranu duševního a průmyslového vlastnictví ve vztahu k projektům EUREKA a Eurostars. Závěr textové části potom motivuje, jak úspěšně vstoupit do mezinárodní spolupráce. Přílohová část publikace doplňuje a rozšiřuje informace z jednotlivých textových částí publikace a zejména je nutno zmínit Průvodce k ochraně duševního a průmyslového vlastnictví pro malé a střední podniky.

ČÁST I

Úloha malých a středních podniků v ekonomice
a programové a finanční nástroje na podporu malých
a středních podniků a inovací

R&D

New product
technology, ev
change and t
ous'

I. Malé a střední podniky v ekonomice Evropské unie

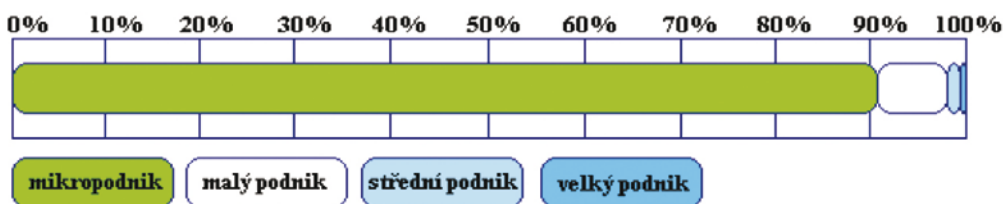
Malé a střední podniky včetně mikropodniků jsou vnímány jako páteř ekonomiky v Evropské unii a hrají významnou úlohu při podpoře evropské a národní konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. Nejen, že představují naprostou většinu firem, ale také působí jako zdroj obnovy a jsou hnací silou pro rozvoj nových obchodních oblastí. Mezi hlavní přednosti malých a středních jsou zejména považovány:

- možnosti rychle přijímat podnikatelská rozhodnutí;
- pružně reagovat na změny a požadavky trhu a zavádět inovace;
- vytvářet nová pracovní místa.

V Evropské unii je zhruba 20,5 milionů mikropodniků, malých a středních podniků, jež představují téměř 99 % všech podniků, zaměstnávají více než 87 milionů pracovníků (67 % z celkového počtu zaměstnanců a v některých oborech dokonce 80 % všech pracovních míst) a podílejí se 58 % na hrubé přidané hodnotě produkované v Evropské unii.

Podle odhadu Eurostatu z celkového počtu 20,5 malých a středních podniků je 91 % mikropodniků, 7 % malých podniků, 1 % středních podniků, jak je ukázáno v grafu č.1. Pro doplnění je možno uvést, že dohromady mikropodniky s méně než 10 pracovníky a střední podniky s méně než 50 zaměstnanci tvoří 98 % z celkového počtu podniků v Evropské unii, zabezpečují 50 % zaměstnanosti a 39 % hrubé přidané hodnoty.

Graf č. 1: Zastoupení jednotlivých kategorií podniků na celkovém počtu v Evropské unii

Zdroj: Eurostat

Rychlý uživatelský přístup k informacím týkající se malých a středních podniků umožňuje internetový portál Evropské komise <http://ec.europa.eu/enterprise/sme/>

I.1. Malé a střední podniky v oblasti inovací

Uvádění výrobků, technologických procesů, organizačních metod a marketingových technik do ekonomického uplatnění na trhu je zásadní funkcí malých a středních podniků a jejich podnikatelských aktivit v oblasti inovací. K tomu dochází ve dvou úrovních – vytvářením inovací, které posouvají technologické hranice a přinášejí ekonomické efekty. Nápady těchto inovací mohou být interně vyvinuté malými a středními podniky nebo start-up firmami, nebo mohou být přístupné z externích zdrojů.

Druhou funkcí malých a středních podniků a podnikání v oblasti inovací je poskytovat nápady a aktivní podněty tak, aby jejich dopady byly využívány velkými firmami, univerzitami, a výzkumnými organizacemi, nebo jinými malými a středními podniky.

Malé a střední podniky se staly důležitými subjekty v oblasti inovačního podnikání, protože mají rychlou schopnost rozpoznat a využít obchodní příležitosti, které vznikají z výsledků a poznatků výzkumu, změn technického a technologického vybavení, konkurenčních vztahů a také změn probíhajících na trhu. Inovace dnes směřují být prováděny ve spolupráci se zákazníkem,

dodavatelem, univerzitami, výzkumnými organizacemi a rovněž i s konkurečním partnerem. Sdružené finanční náklady a sdílení rolí, masivní posun v procesu od výroby až po servis přináší s sebou také nové typy netechnologických inovací.

Samozřejmě, že všechny malé a střední podniky nejsou stejně schopné a úspěšné v oblasti inovací. Na jedné straně je zde skupina vysoce inovativních a rychle rostoucích firem s významnými dopady na vytváření pracovních míst, pracovní výkon a produktivitu podniku. Ty ale tvoří jen pouhou menšinu všech malých a středních podniků. Podle údajů získaných z jedenácti zemí OECD je rychle rostoucích podniků pouze 2% až 8% všech podniků s více než deseti zaměstnanci a tzv. „gazely“ (nové firmy s rychlým růstem) v rámci těchto firem představují méně než 1%.

Stále zde jsou překážky pro provádění inovací v malých a středních podnicích. Kromě přístupu k financím (tradiční obavy malých a středních firem) statistiky ukazují, že hlavní nynější překážkou je nedostatek vhodně kvalifikovaných pracovníků, a to jak vědeckých, tak zejména na manažerských postech. Zatímco vládní politiky již delší dobu se snaží optimalizovat finanční problém a některé účinné přístupy se objevují, je nezbytné zvyšovat dovednosti pracovníků v malých a středních podnicích a poskytnout zejména potenciálním novým podnikatelům znalosti pro úspěšné založení a řízení podniku.

Vytváření nových podnikatelských aktivit a inovací v malých a středních podnicích je rozhodující částí dnešního inovačního procesu a mělo by mít ústřední místo ve vládních strategiích pro podporu inovací. Navzdory svému významu malé a střední podniky a podpora podnikání nejsou ještě dostatečně zakotveny v inovačních politikách členských zemí Evropské unie.

I.2. Programové a finanční nástroje Evropské unie na podporu malých a středních podniků a inovací

Členské státy Evropské unie v rámci své politické agendy přijaly strategii Evropa 2020 a v návaznosti byla v únoru 2011 deklarována Unie inovací, která se zaměřuje na inovace řešící hlavní problémy evropské společnosti. Inovace jsou pojímány v širším pojetí a usiluje se o zapojení co největšího okruhu zainteresovaných subjektů včetně regionů do inovačního procesu. Na tomto základě Evropská komise navrhla také nový rámcový program pro výzkum a inovace Horizont 2020, který se zaměřuje na pokrok vědeckého poznání a více než kdy předtím na to, aby se Evropa stala konkurenceschopnější prostřednictvím výzkumu a inovací.

I.2.1. Rámcový program pro výzkum a inovace Horizont 2020

Program Horizont 2020 bude zahájen 1. ledna 2014 na sedmileté období do konce roku 2020 a bude disponovat rozpočtem 77 miliardy euro. Tento rozpočtový balíček byl schválen po urputné diskusi v Evropském parlamentu a konečném rozhodnutí Evropské rady počátkem prosince 2013. V jeho finančním rámci je zahrnut i rozpočet Evropského institutu pro inovace a technologie.

Obsahové zaměření Horizontu 2020 zahrnuje tři pilířové struktury:

- vynikající věda;
- vedoucí postavení průmyslu;
- společenské výzvy.

Malé a střední podniky budou motivovány k účasti napříč programem Horizont 2020. Prostřednictvím této integrované strategie bude cca 15 % z celkových spojených rozpočtů v oblastech „řešení společenských problémů“ a „vedoucí postavení v základních a průmyslových technologiích“ cíleně věnováno malým a středním podnikům.

Kromě účasti na společných projektech, malé a střední podniky budou motivovány k účasti na akcích Marie Curie a aktivitách na tzv. budoucích a vznikajících technologiích, které jsou také obsaženy v rámci programu Horizont 2020.

Mimo to bude řada specifických aktivit financována z rozpočtového cíle „inovace v malých a středních podnicích“ v předpokládané výši 619 miliónů euro, který zahrne následující okruhy:

- opatření pro malé a střední podniky s vlastním intenzivním výzkumem pro podporu účasti v **Eurostars programu**, který je společným programem EUREKY a Evropské unie;
- opatření na posílení inovační kapacity malých a středních podniků prostřednictvím nových a experimentálních typů podpory inovačních malých a středních podniků. Tyto aktivity budou zahrnovat mimo jiné pomoc malým a středním podnikům propojit se s výzkumnými a inovačními partnery v Evropské unii („spin-in projekty“);
- podporu tržně orientovaným inovacím, například prostřednictvím zadávání veřejných zakázek.

I.2.2. COSME – program pro konkurenceschopnost malých a středních podniků

Program COSME je nově vzniklý program na podporu konkurenceschopnosti nových firem a malých a středních podniků. Se schváleným rozpočtem 2,3 miliard euro bude probíhat v období 2014–2020 a jeho hlavní cíle jsou směřovány na:

- zlepšení přístupu k financím pro malé a střední podniky;
- vytváření příznivého prostředí pro zakládání podniků a jejich růst;
- podporování podnikatelské kultury v Evropě;
- zvýšení udržitelné konkurenceschopnosti podniků v Evropské unii;
- pomoc malým podnikům působit mimo své domovské země a zlepšení jejich přístupu na trhy.

Hlavními příjemci budou:

- stávající podnikatelé (zejména malé a střední podniky), kterým by měl být usnadněn přístup k financování rozvoje, konsolidaci a růstu jejich podnikání;
- budoucí podnikatelé (včetně mladých lidí), jimž by měla být poskytnuta pomoc při zakládání vlastního podnikání;
- národní, regionální a místní orgány, jako nástroje pro efektivní reformu inovační politiky s cílem získávat spolehlivé celoevropské údaje a statistiky, ověřovat postupy pro poskytování finanční podpory a zvyšovat udržitelné řešení pro zlepšení celkové konkurenceschopnosti.

Pouze malé a střední podniky budou moci žádat o finanční prostředky (a to dokonce i jediná firma) a podpora bude umožňovat pomoci malému nebo střednímu podniku zvýšit jeho význam na trhu, nebo navýšit komercializaci výsledků z jeho projektu. V této souvislosti program COSME bude posilovat také podporu a služby pro inovace v rámci sítě Enterprise Europe Network.

I.2.3. Finanční nástroje pro malé a střední podniky

Finanční nástroje podporující malé a střední podniky počítají, že pro financování budou k dispozici dva základní typy:

- dluhový nástroj poskytující úvěry, záruky a jiné formy dluhového financování pro subjekty všech typů a velikostí, včetně provádění výzkumu a inovací malými a středními podniky;
- kapitálový nástroj pro poskytování finančních prostředků jak pro začáteční, tak růstovou fázi investic, se zvláštním zaměřením na malé a střední podniky v rané fázi, které mají svěží potenciál provádět inovace a následný rychlý růst.

Uvedené finanční nástroje budou Evropskou komisí zabezpečovány prostřednictvím mandátu, nebo partnerství se skupinou Evropské investiční banky nebo s jinými mezinárodními finančními institucemi a národními zprostředkovateli.

Další finanční nástroje pro malé a střední podniky, které Evropská komise již provádí ve spolupráci se skupinou Evropské investiční banky, jsou úvěrové záruky na podporu půjček od komerč-

ních a veřejných bank pro inovativní malé a střední podniky. **Nástroj pro sdílení rizika (RSI)** je řízen Evropským investičním fondem Evropské investiční banky. Garanční dohody již byly podepsány v Rakousku (UniCredit Bank Austria), České republice (Česká spořitelna), Nizozemsku (ABN Amro), Německu (Deutschebank), ve Španělsku (Bankinter), v Irsku (AIB) a Itálii (Banca Popolare a Cento).

Akční plán pro podnikání 2020, vyhlášený Evropskou komisí v lednu 2013, zahrnuje řadu klíčových oblastí, kde jsou třeba přijmout opatření pro vytvoření prostředí, v němž malé a střední podnikatelé mohou prosperovat a růst. Jedná se zejména o následující aktivity:

- **Přístup k financím**

Kromě posílení a zvýšení účinnosti stávajících finančních nástrojů, je navrhováno vytvoření evropského trhu pro mikrofinancování a rovněž i zjednodušení daňových systémů v členských státech. Tyto kroky by měly umožnit malým a středním podnikům získat finanční prostředky prostřednictvím přímých investic, jako například mini-dluhopisy, zdroje „andělských investic“, apod.

- **Podpora při kritické fázi hospodářského cyklu firmy**

Přibližně 50% malých a středních podniků se dostává do ekonomických problémů v období prvních pěti let podnikání a následně dochází k jejich bankrotu. Členské státy by proto měly věnovat více prostředků na pomoc novým podnikatelům překlenout kritické období této podnikatelské fáze, například možností manažerského vzdělávání, systémem koučování, apod.

- **Nové obchodní příležitosti v digitálním věku**

Malé a střední podniky rostou dvakrát až třikrát rychleji při využívání podpory a zázemí informačních a komunikačních technologií (IKT). Podpora pro využívání webové komunikace v podnikání a specializovaná školení v oblasti IKT mohou pomoci vytvářet nové obchodní příležitosti pro webové podnikatele i další tradiční podniky.

- **Druhá šance pro poctivé podnikatele po úpadku**

Většina (96%) úpadků je z důvodu řetězení opožděných plateb nebo jiných praktických problémů. Je proto navrhována možnost zvýšení podpory pro druhý start poctivých neúspěšných podnikatelů a zkrácení maximální doby jejich další „právní výdrže“ na tři roky.

- **Administrativní zjednodušení**

Nadále bude usilováno o snížení regulační zátěže pro podnikatele.

I.3. Podpora výzkumu a inovací pro malé a střední podniky v České republice

Inovace a inovační podnikání je v České republice nutno považovat za důležité priority malých a středních firem. K tomu, aby inovace nacházely svoji blízkou pozici k trhu, je nezbytné mít koncepční systém a strategii podpory, které budou rozvíjet podnikatelské prostředí, jež bude příznivé pro inovace včetně potřebné infrastruktury, dále potom rozvoj lidského kapitálu, moderní a profesionální státní a veřejnou správu bez korupčních vlivů.

V České republice malé a střední podniky zaměstnávají přes 1,8 milionů lidí a reprezentují 98,8 % všech firem. Jejich podíl na exportu dosahuje 51% a na dovozu činí 56%. Zpráva „Koncepte podpory malých a středních podnikatelů na období 2014–2020“, publikovaná Ministerstvem průmyslu a obchodu v roce 2012, sděluje, že skupina malých a středních podniků provádí spíše inovační aktivity netechnologické (organizační a marketingové inovace), zatímco u velkých podniků jsou inovační činnosti zastoupeny rovnoměrněji, a to jak technologickými (výrobové a procesní inovace), tak netechnologickými.

Na řadu problémů v České republice upozornila studie vypracovaná Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Závěry této studie ukazují, že malé a střední podniky v České republice obecně mají:

- horší přístup k finančním úvěrům v porovnání s velkými firmami;
- nedostatečné rezervy pro překlenutí neproduktivního období;
- byrokratická omezení a administrativa vycházející z požadavků státu;
- citlivost na ekonomický vývoj, inflaci a náhlé změny na trhu práce;
- bariéry pro vstup na trh;
- slabou pozici při veřejných zakázkách;
- omezené možnosti reklamy a prezentace v médiích.

Podpora výzkumu a inovací pro malé a střední podniky v České republice probíhá zejména prostřednictvím národních programů vyhlášených a koordinovaných Ministerstvem průmyslu a obchodu a Technologickou agenturou ČR. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy aktivně investuje do mezinárodní spolupráce malých a středních podniků v rámci programů EUREKA a Eurostars.

Ministerstvo průmyslu a obchodu prostřednictvím národního programu TIP a dalších finančních nástrojů zabezpečuje podporu malým a středním podnikům pro podnikání včetně jejich výzkumných a inovačních aktivit. Program TIP je zaměřen na podporu výsledků projektů průmyslového výzkumu a vývoje se zaměřením na možnosti navazujícího uplatnění na trhu, resp. ve výrobě nových materiálů, průmyslových výrobků, progresivních technologií a nových informačních a řídicích systémů. Celkový rozpočet programu na období 2009–2016 činí cca 12,4 mld. Kč. V období 2014–2016 zbývá ještě vyčerpat cca 1,5 mld. Kč. Příjemci finanční podpory jsou jak podnikatelské subjekty, tak i výzkumné organizace. Podle typu příjemců je 53% malých nebo středních podniků, 39% jsou velké podniky a 8% výzkumné organizace.

Posílit roli a výsledky aplikovaného výzkumu má v náplni také Technologická agentura České republiky. Zejména priority nově vyhlášeného programu Gama na období 2014–2019 jsou cíleny na podporu výzkumu, který povede k inovacím, přičemž program bude směřován jak pro firmy, tak i výzkumné organizace.

V rámci mezinárodní spolupráce je podpora výzkumu a inovací, prováděné malými a středními podniky, součástí programů EUREKA a Eurostars, které jsou koordinovány a financovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Úloha ministerstva v této oblasti vyplývá z kompetenčního zákona, jímž se určují jednotlivé ústřední orgány a upravuje jejich působnost. V tomto případě se kromě jiného jedná o působnosti pro vědní politiku, podporu výzkumu a vývoji včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti.

ČÁST II

Program EUREKA

II. Program EUREKA

EUREKA je jedním z nástrojů evropské strategie a spolupráce v oblasti aplikovaného a průmyslového výzkumu a inovací. Cílem programu je podpora mezinárodní spolupráce mezi průmyslovými podniky, výzkumnými centry a univerzitami a vytvářet tak podmínky pro zvyšování výkonnosti a konkurence schopnosti evropského průmyslu a rozvoj jeho infrastruktury.

Program nemá stanovené tématické zaměření a cíle projektů vyplývají z prioritních směrů rozvoje průmyslových odvětví. Projekty EUREKY vznikají na základě iniciativy firem a výzkumných organizací formou „zdola nahoru“ (tzv. bottom-up principle).

EUREKA je mezivládní spolupráce, která byla vytvořena na základě iniciativy Francie a Německa a za podpory tehdejších států Evropského společenství, zemí Evropského sdružení volného obchodu a Evropské komise v roce 1985. Po politických změnách v zemích střední a východní Evropy v období let 1989–1990 byla EUREKA, jako vůbec první západoevropská iniciativa, jež přizvala státy z tohoto regionu ke spolupráci a velmi rychle pro ně otevřela možnost aktivní účasti a spolupráce.

Program v současnosti sdružuje spolupráci 40 zemí a Evropské unie, kterou prezentuje Evropská komise. Některé další evropské státy mají statut přidružených zemí a spolupráce s třetími zeměmi (mimoevropské země) otevřela základ pro jejich účast v programu EUREKA se statutem asociovaného členství. Přehled členských, přidružených a asociovaných zemí EUREKY včetně roku jejich přijetí je uveden v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Přehled členských, přidružených a asociovaných zemí EUREKY

Členské země
Belgie (1985), Bulharsko (2010), Černá Hora (2012), Česká republika (1995), Dánsko (1985), Estonsko (2001), Evropská komise (1985), Finsko (1985), Francie (1985), Holandsko (1985), Chorvatsko (2000), Irsko (1985), Island (1985), Itálie (1985), Izrael (2000), Kypr (2002), Litva (1999), Lotyšsko (2000), Lucembursko (1985), Maďarsko (1992), Makedonie (2008), Malta (2006), Monako (2005), Německo (1985), Norsko (1995), Polsko (1995), Portugalsko (1985), Rakousko (1985), Rumunsko (1997), Rusko (1993), Řecko (1985), San Marino (2005), Slovensko (2001), Slovinsko (1994), Srbsko (2002), Španělsko (1985), Švédsko (1985), Švýcarsko (1985), Turecko (1985), Ukrajina (2006), Velká Británie (1985).
Přidružené země
Albánie (1992), Bosna a Hercegovina (2009).
Asociované země
Kanada (2012), Korejská republika (2009).

Zdroj: Sekretariát EUREKY

Program EUREKA má jednoduchou organizační strukturu, která je výchozím předpokladem pro malou byrokratickou zátěž celé spolupráce a umožňuje rychlou administraci podávání a hodnocení návrhů nových projektů.

Sekretariát EUREKY se sídlem v Bruselu od roku 1986 zajišťuje aktivity pro koordinaci programu, administrativně podporuje činnost rotujících předsednických zemí, je „paměťovou informační bankou EUREKY“, spravuje webovou stránku a veřejnou databázi projektů, provádí vydávání informačních a propagačních materiálů a publikací o činnosti a výsledcích EUREKY. Sekretariát EUREKY je také řídicí jednotkou pro program Eurostars a zajišťuje služby a podporu pro činnost tohoto programu.

V každé členské zemi EUREKY je národní programový koordinátor, který zabezpečuje jak administraci programu na národní úrovni, tak odbornou agendu související s přípravou a podáváním

projektů a jejich mezinárodní projednávání. V gesci národního koordinátora je provádět spolufinancování projektů z účelových prostředků. Koordinátoři z členských zemí vytvářejí Skupinu národních koordinátorů EUREKY, která se zpravidla schází čtyřikrát ročně. Na zasedáních se projednávají úkoly spojené s projekty a jejich hodnocením a činnostmi souvisejícími s mezinárodní spoluprací v celé síti EUREKY.

V některých členských zemí sekretariát národního koordinátora EUREKY tvoří vícečlenný tým projektových a finančních manažerů (např. v Německu, Holandsku, Francii nebo Švédsku), většinou ale agendu EUREKY zabezpečuje pouze národní koordinátor, který pro svoji činnost využívá infrastrukturu domovské organizace (např. v Polsku, Slovinsku nebo Chorvatsku).

Řídicím grémiem programu EUREKA je Skupina vysokých představitelů. Tvoří ji vládní úředníci nebo zástupci národních agentur pro výzkum a inovace v členských zemích a představitel Evropské komise. Tento správní sbor odpovídá zejména za přípravu základních strategických dokumentů, výměnu informací mezi členskými státy o možných oblastech spolupráce a schvaluje návrhy nových projektů.

Konference ministrů je nejvyšším orgánem programu EUREKA a její zasedání se zpravidla konají v dvouletém období. Konference rozhoduje o vývoji, zaměření a cílech programu, přijímání nových členů a také schvaluje zásadní strategická ustanovení.

V nepravidelným časových období se konají Interparlamentní konference EUREKY, na kterých členové parlamentů členských zemí, jež odpovídají za oblast výzkumu a vývoje, diskutují výsledky EUREKY a otázky společných nástrojů na podporu výzkumu a inovací.

Více informací o programu EUREKA včetně databáze projektů lze nalézt na webové adrese <http://www.eurekanetwork.org>

II.1. Financování projektů EUREKY

EUREKA nevytváří společný finanční fond na podporu řešení jednotlivých projektů. Účast v projektech si hradí jejich řešitelé sami s tím, že spolupráce v rámci EUREKY je ve většině členských zemí podporována účelovým financováním, což umožňuje rychlou akumulaci finančních prostředků z vlastních prostředků organizací a dotací nebo půjček z veřejných prostředků.

Způsob a pravidla pro financování projektů EUREKY a Eurostars v České republice jsou podrobně uvedeny v kapitolách II.7. a III.6.

II.2. EUREKA v České republice

Česká republika byla přijata za členskou zemi programu EUREKA v roce 1995. Od začátku se zařadila mezi aktivní účastnické země z hlediska přípravy a účasti v individuálních projektech EUREKY.

V ročním období 2005–2006 Česká republika úspěšně vykonávala funkci předsednické země EUREKY, jako vůbec první z nově přijatých členských zemí po roce 1990. Mezi hlavní úkoly předsednictví České republiky patřilo zabezpečit koordinovanou přípravu programu Eurostars a jeho mezinárodní projednávání s Evropskou komisí, dále zvýraznit úlohu a postavení klastrových projektů v systému EUREKY a vyhledat možnosti pro financování projektů EUREKY z privátních zdrojů.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy odpovídá za koordinaci programu EUREKA v České republice včetně grantového financování projektů z účelových prostředků na výzkum a vývoj. Národní koordinátor EUREKY provádí svoji činnost v rámci skupiny pro vysoké školy a výzkum a mezi jeho hlavní úkoly patří:

- podporovat projektové aktivity a návrhy českých organizací;
- zajišťovat administrativu spojenou s přípravou a podáváním projektů pro jejich mezinárodní kvalifikaci;

- být v kontaktu s národními koordinátory z ostatních členských zemí;
- zabezpečovat přípravu a vyhlášení veřejné soutěže k programu EUREKA CZ;
- organizovat vyhodnocení a vyhlášení výsledků veřejné soutěže k programu EUREKA CZ;
- zajišťovat jako sekretář činnost Rady programu EUREKA.

Rada programu EUREKA České republiky působí jako poradní orgán ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a jejími členy jsou experti z oblasti výzkumu a průmyslu. Rada projednává návrhy nových projektů s účastí českých organizací a posuzuje požadavky na jejich spolufinancování z účelových prostředků na výzkum a vývoj. Členové Rady programu rovněž sledují průběh řešení projektů a vyjadřují se k výsledkům ukončených projektů.

Asociace inovačního podnikání ČR, jako oborová kontaktní organizace, zajišťuje podporu národnímu koordinátorovi EUREKY a poradenskou činnost organizacím pro přípravu a podávání projektů EUREKY. Asociace inovačního podnikání ČR rovněž provádí public relations EUREKY a uvádí výsledky projektů a jejich komerční aplikace v rámci odborných seminářů a oborových výstav.

Více informací o programu EUREKA v České republice lze nalézt na webových adresách <http://www.msmt.cz> nebo <http://www.aipcr.cz>

II.3. Projekty EUREKY

Program EUREKA podporuje tři typy projektů, kterými jsou **individuální projekty** (Individual projects), **deštníkové projekty** (Umbrella projects), **klastrové projekty** (Cluster projects) a projekty v **rámci programu Eurostars**, který je společnou programovou aktivitou EUREKY a Evropské unie.

Individuální projekty byly základním projektovým typem v době zahájení spolupráce EUREKY v roce 1985. V úvodní fázi se jednalo o velké strategické projekty, které řešily důležitou výzkumnou problematiku a komerční aplikace v rámci zemí tehdejší západoevropské integrace. Jednalo se např. o významný projekt JESSI (výzkum a vývoj submikronových polovodičů s rozpočtem na řešení 324 MECU), společný projekt Továrna na software (počítačové programy pro řízení automatizovaných průmyslových procesů; rozpočet 140 MECU) a konkurenční projekt HDTV (televizor s vysokou rozlišovací schopností obrazovky; rozpočet 190 MECU) s obdobným projektem, který byl řešen konsorciem japonských firem.

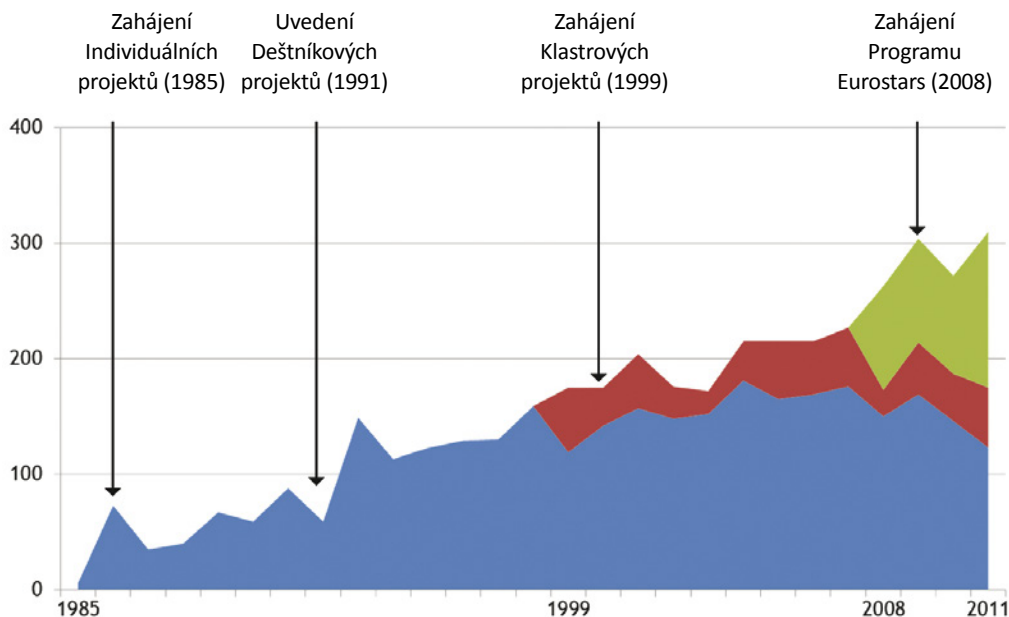
Myšlenka deštníkových projektů EUREKY vznikla v době holandského předsednictví v období 1990/91 a jejím cílem bylo reagovat na komplikace velkých strategických projektů za účasti významných evropských firem, jejichž koordinace se ukázala jako velmi náročná, řešení projektů se opožďovalo a původně schválené financování z vládních prostředků bylo snižováno. Deštníkové projekty hledaly možnosti pro širší zapojování malých a středních podniků do problematiky výzkumu a vývoje ve vytipovaných technologických oblastech, které budou koordinovány malými odvětvovými sekretariáty, složené ze zástupců výzkumu a podnikatelské sféry.

Strategie klastrových projektů byla podpořena velkými průmyslovými podniky, které v polovině devadesátých let minulého století reagovaly na nutnost hledat možnosti jak společně řešit výzkumné problémy v některých technologických oblastech, zejména týkající se informačních a telekomunikačních technologií. Ve fázi prekompetitivního výzkumu, který je obecně v náplni klastrových projektů EUREKY, tato spolupráce umožňuje sdružovat finanční prostředky i výzkumnou kapacitu a tím napomáhá získat požadované výsledky v kratším čase. Fáze komerčního uplatnění je následně rozpracována a využita samostatně zúčastněnými velkými podniky.

Eurostars program, iniciovaný EUREKOU, jako program cílený na malé a střední podniky s vlastní výzkumnou a vývojovou činností, byl po intenzivní přípravné fázi zahájen v roce 2008

a tato úvodní etapa byla stanovena do konce roku 2013. Znázornění časového schématu vytvoření a zahajování jednotlivých typů projektů EUREKY uvádí graf č. 2.

Graf č. 2: Časové schéma vytvoření a zahajování jednotlivých typů projektů EUREKY

Zdroj: Sekretariát EUREKY

Vysvětlivky: svislá osa udává počet zahájených projektů EUREKY v daném roce; vodorovná osa uvádí časovou posloupnost v rocích.

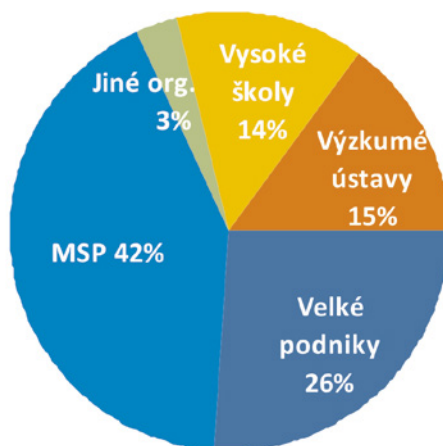
II.3.1. Individuální projekty

Individuální projekty EUREKY jsou připravovány na základě iniciativy zúčastněných organizací a musí splňovat následující podmínky:

- spolupráci průmyslových podniků, výzkumných organizací nebo vysokých škol nejméně ze dvou členských zemí;
- účastníci musí mít technické, řídicí a finanční schopnosti a kompetence pro zajištění řešení;
- dosažení znatelného pokroku užitné hodnoty (inovačního stupně) vyvíjeného výrobku, technologického procesu nebo služby;
- perspektivu finančního zisku z výstupů řešení;
- řešení a komerční využití je určeno pro civilní sektor.

Mezi řešiteli individuálních projektů EUREKY převažují průmyslové podniky a to především malé a střední podniky (42% účastníků) a dále velké podniky (26% účastníků). Znamená to, že dvě třetiny řešitelů jsou průmyslové subjekty. Řešiteli projektů jsou samozřejmě také výzkumné organizace (15% účastníků) a vysoké školy (14% účastníků) a v některých případech i jiné typy organizací, jako jsou např. některé vládní agentury, apod. Přehledné znázornění jednotlivých typů řešitelů individuálních projektů EUREKY je v grafu č. 3.

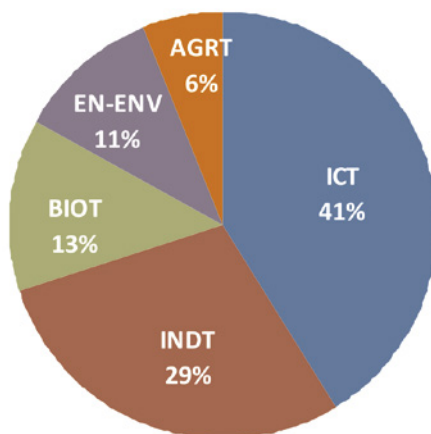
Graf č.3: Řešitelé individuálních projektů EUREKY

Zdroj: Sekretariát EUREKY

Podle obsahu a zaměření mezi individuálními projekty EUREKY převažují ze statistického hlediska projekty v oblasti informačních a telekomunikačních technologií (41% projektů), následují projekty zaměřené na výrobní a průmyslové technologie (29% projektů), na problematiku biotechnologií je cíleno 13% projektů a následují projekty s obsahem řešení v oblasti energetiky a životního prostředí (11% projektů) a projekty řešící otázky v oblasti zemědělství a potravinářství (6% projektů). Graf. č. 4 uvádí oborové oblasti řešení individuálních projektů EUREKY.

Graf č. 4: Oborové zaměření individuálních projektů EUREKY

Zdroj: Sekretariát EUREKY

Vysvětlivky: ICT – Informační a telekomunikační technologie; INDT – Výrobní a průmyslové technologie; BIOT: Biotechnologie; EN-ENVT: Energetika a životní prostředí; AGRT: Zemědělství a potravinářské technologie.

II.3.2. Deštníkové projekty

Deštníkové projekty EUREKY jsou tematické sítě, které se zaměřují na spolupráci v dané technologické oblasti včetně podnikatelských aktivit a jejich cílem je vytvářet nové individuální projekty EUREKY. V současnosti jsou aktivní deštníkové projekty EUROAGRI FOOD CHAIN (odvětví medicíny a biotechnologií), PRO-FACTORY+ (oblast zpracovatelského a výrobního průmyslu) a EUREKABUILD2 a E! SURF (oblast materiálového inženýrství). Přehled deštníkových projektů EUREKY a odkaz na jejich webové stránky je obsahem přílohy č 1.

II.3.3. Klastrové projekty

Klastrové projekty EUREKY jsou dlouhodobé a strategicky významné programové iniciativy velkých průmyslových firem a jsou zaměřeny na rozvoj obecných technologií, jež mají klíčový význam pro evropskou konkurenceschopnost, a to zejména v oblasti informačních a telekomunikačních technologií (klastrové projekty CATRENE, EURIPIDES², ITEA-2; CELTIC+), dále potom v energetice (klastrový projekt EUROGIA 2020), v oblasti výrobních a zpracovatelských technologií (klastrový projekt MF.IND) a v odvětví vodního hospodářství (klastrový projekt ACQUEAU).

Jednotlivé klastrové projekty si definují svůj strategický cestovní plán (strategický road map), který je potom naplňován prostřednictvím specifických technologických cílů, jež jsou řešeny na základě výsledků desítek jednotlivých dílčích projektů („sub-klastrových projektů“). Klastrové projekty jako celek proto mají velký počet účastníků a doba jejich řešení se pohybuje v rozmezí 5-7 let. Klastrové projekty vedle velkých podniků sdružují a spolupracují s malými a středními podniky, výzkumnými ústavami a vysokými školami. Tím společně sdílejí jak riziko, tak přínos z inovačního procesu. Klíčovým aktivem klastrových projektů je jejich flexibilita, neboť strategický cestovní plán je možno přizpůsobovat v reakci na měnící se technologické prostředí a dosažené dílčí výsledky řešení.

Podrobná informace a statistické údaje o klastrových projektech EUREKY je obsahem publikace EUREKA Clusters: Essential instruments for global competitiveness, kterou vydal Sekretariát EUREKY v roce 2013. Tento dokument analyzuje výsledky klastrových projektů a dokumentuje jejich úlohu a významný podíl na činnosti EUREKY. K dispozici je na webové stránce Sekretariátu EUREKY http://www.eurekanetwork.org/c/document_library/get_file?uuid=9fe7ce44-bf44-4d86-8a93-1f685200b7c4&groupId=10137

Přehled všech klastrových projektů EUREKY včetně odkazu na jejich příslušné webové stránky je uveden v příloze č. 2.

II.3.4. Porovnání projektů EUREKY

Srovnání jednotlivých typů projektů EUREKY z hlediska jejich hlavních parametrů, tj. rozpočtu, počtu řešitelů a průměrné doby řešení shrnuje tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Porovnání projektů EUREKY a jejich hlavní parametry

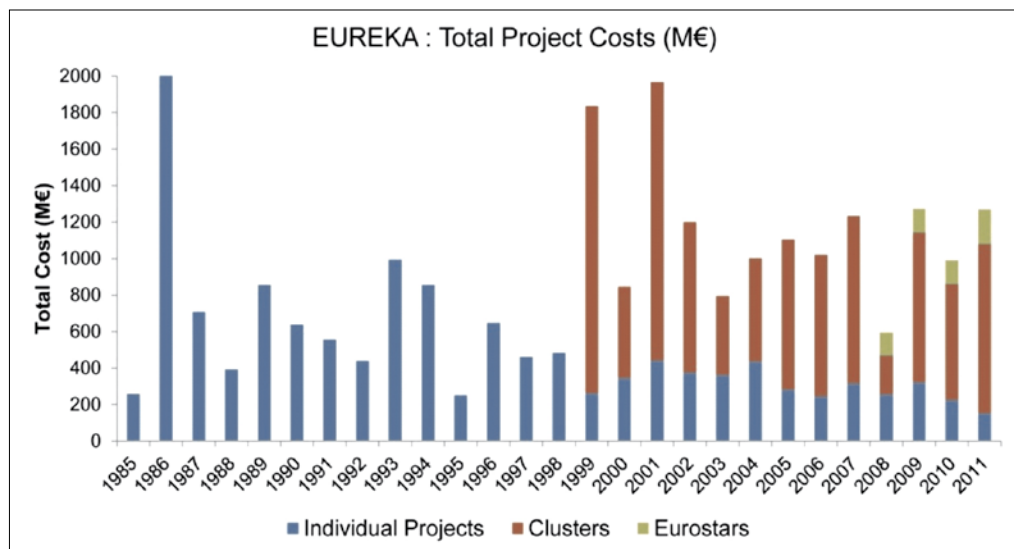
	Individuální projekt EUREKY	Klastrový projekt EUREKY	Projekt Eurostars
Průměrný rozpočet projektu	1,7 M€	>25 M€	1,4 M€
Průměrný počet řešitelů	4	120	3
Průměrná doba řešení (v měsících)	33	60	29
Hlavní řešitel projektu (převažující typ organizace)	MSP	velký podnik	V&V MSP (nezbytná podmínka)

Zdroj: Sekretariát EUREKY

Celkové finanční prostředky vynaložené od roku 1985 na řešení všech typů projektů EUREKY jsou uvedeny v grafu č. 5. V souhrnu vlastních prostředků řešitelů a účelové podpory z veřejných prostředků členských zemí je celková částka vyšší než 32 miliard euro. Z grafu vyplývá, že nejvíce finančních prostředků je celkově vynakládáno v rámci řešení klastrových projektů, jež mají nezastupitelnou úlohu pro budoucí konkurenceschopnost Evropy, především v oblasti informačních technologií. Roční výše prostředků v klastrových projektech také naznačuje období, které souvisí se zahájením nové strategické aktivity v konkrétní podoblasti informačních technologií.

Již výše uvedený graf č. 2 také dokumentuje, že úvodní fáze spolupráce v rámci EUREKY byla skutečně zahájena řešením velkých strategických a finančně náročných projektů a vložené finanční prostředky v roce 1986 jsou vůbec největší částkou v celém období činnosti EUREKY.

Graf č. 5: Celkové finanční prostředky vynaložené na řešení projektů EUREKY

Zdroj: Sekretariát EUREKY

Výsledky vyplývající z řešení individuálních a klastrových projektů EUREKY jsou všudypřítomné a významně byly uplatněny např. pro GSM mobilní telefonní technologie, GPS navigační systémy, čipové karty pro podporu mobilního a elektronického obchodování, filmové speciální efekty a softwarové systémy pro vybavení kin, špičkové zdravotnické metody, prostředky a zařízení v medicíně, technologie pro sledování a omezování znečištění životního prostředí.

II.4. Příprava a zapojování do projektů EUREKY

Mezinárodní spolupráce v rámci výzkumných a inovačních projektů EUREKY napomáhá nastartovat rozvoj firmy nebo organizace, využít synergií vlastního a účelového financování a komerčně uplatnit inovační produkty na evropském trhu. Pro jednotlivé typy projektů EUREKY platí odlišný postup pro přípravu a podání návrhu projektu nebo možnost připojení do již řešeného projektu.

Kvalitní příprava návrhu individuálního projektu EUREKY v průměru vyžaduje období šesti až osmi měsíců. Následující popis má za cíl uvést administrativní postup a popsat jednotlivé

kroky pro úspěšnou přípravu a předložení návrhu projektu pro národní hodnocení a mezinárodní kvalifikaci. Zároveň jsou také uvedeny podmínky vyhlášené veřejné soutěže pro národní financování projektů EUREKY z účelových prostředků ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

II.4.1. Individuální projekty a jejich příprava

V převažujících případech je návrh individuálního projektu EUREKY již připraven a český řešitel po předchozí konzultaci s národním koordinátorem projekt předkládá na příslušných formulářích (český formulář Návrh projektu a mezinárodní formulář EUREKA Project Application Form v angličtině):

- český formulář je na webové adrese
<http://www.msmt.cz/file/18887>
- mezinárodní formulář EUREKY je na webové adrese
<http://www.eurekanetwork.org/download-project-application-form>

Oba uvedené formuláře se podávají jak v elektronické verzi, tak v listinné podobě (v jednom vyhotovení). EUREKA Project Application Form musí obsahovat originální podpisy všech řešitelů projektu (razítko organizací je účelné požadovat). Formulář Návrh projektu se předkládá s originálními podpisy a razítkem organizace na první straně. Nedílnou součástí předkládaného návrhu individuálního projektu EUREKY je Konsorciální smlouva (Project Cooperation Agreement) s povinnými originálními podpisy všech řešitelských organizací projektu. Návrhy individuálních projektů je možno podávat v průběhu celého roku.

II.4.1.1. Hodnocení návrhu Individuálního projektu metodikou PAM

Kompletní návrh projektu předkládá národní koordinátor na zasedání Rady programu EUREKA ČR v jejímž rámci jeden z členů Rady je jmenován zpravodajem projektu a je povinen vypracovat bodové hodnocení projektu podle PAM (Project Assessment Methodology) metodiky. Toto hodnocení používá tři hlavní kritéria:

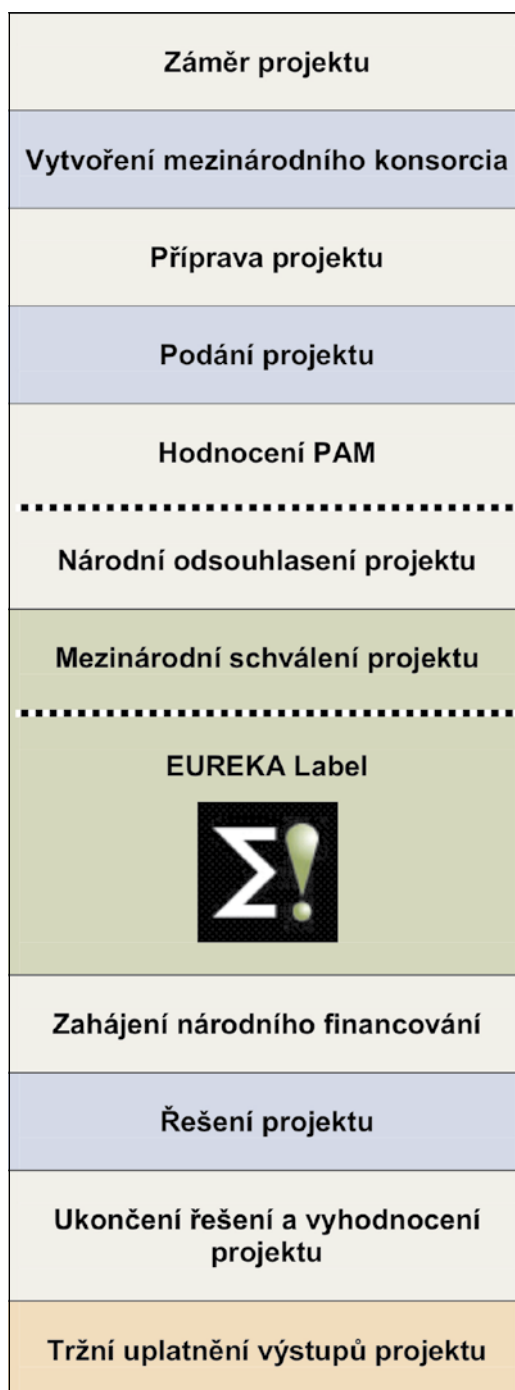
- základní hodnocení (vyvážené partnerství, řešitelské kapacity partnerů, metodický a plánovací postup, finanční aspekty projektu – náklady a finanční závazek jednotlivých partnerů);
- technologie a inovace (stupeň technologické vyspělosti řešení a jeho rizika, technologické předpoklady, řád inovace, geografický/oborový dopad);
- trh a konkurenceschopnost (velikost trhu, přístup na trh a jeho riziko, návratnost investic, strategický význam projektu).

Podle výsledku provedeného hodnocení Rada doporučí nebo zamítne návrh projektu postoupit do mezinárodního projednání, ve kterém se k návrhu projektu vyjadřují národní koordinátoři ze zemí všech spoluřešitelů, kteří rovněž provádějí bodové hodnocení PAM. V případě souhlasu a doporučení všech zúčastněných národních koordinátorů je projekt předložen pro schválení Skupinou vysokých představitelů EUREKY a udělení tzv. EUREKA label.

II.4.1.2. Schéma projektového cyklu Individuálního projektu

Schéma projektového cyklu individuálního projektu EUREKY od etapy záměru do tržního uplatnění výsledku projektu je znázorněno na schématu č. 1. Tento projektový cyklus představuje souhrn koordinovaných činností a způsobu práce směřovaných k dosažení stanoveného a definovaného cíle. Obecné zásady pro přípravu, řízení a využití výsledků řešení projektů jsou podrobně rozvedeny v příloze č. 3.

Schéma č. 1: Individuální projekt EUREKY – schéma projektového cyklu

Příprava návrhu individuálního projektu může být zahájena i způsobem, kdy firma nebo výzkumná organizace má námět projektu a potřebnou invenci s cílem vyhledat a získat pro jeho realizaci zahraniční partnery prostřednictvím sítě EUREKY. K tomu se využívají vzájemné kontakty národních koordinátorů a je nutno vyplnit formulář EUREKY na webové adrese <http://www.eurekanetwork.org/propose-a-project-idea>

Rovněž je možno se přihlásit k řešení již schváleného individuálního projektu EUREKY a to za předpokladu, že tento projekt je tzv. otevřený pro další účastníky. Jejich přehled je k dispozici na webové adrese <http://www.eurekanetwork.org/project-search>. Vzhledem k tržnímu uplatnění výsledků řešení projektů EUREKY musí zájemce pro připojení splňovat stanovené podmínky jeho konsorcia řešitelů a možnost připojit se k otevřenému projektu není nárokový požadavek.

II.4.2. Deštníkové projekty a jejich příprava

Deštníkový projekt může být vytvořen na základě zájmu skupiny podniků a výzkumných organizací alespoň z pěti členských zemí EUREKY. Akční plán, který popisuje mimo jiné strategii a cíle, úlohu jednotlivých zúčastněných organizací včetně vytvoření sekretariátu navrhovaného deštníkového projektu musí být nejprve předložen k projednání Skupině národních koordinátorů. V případě kladného doporučení je vyhlášení nového deštníkového projektu a statut EUREKY schvalováno na zasedání Skupiny vysokých představitelů.

Oficiální formulář a metodika pro předložení návrhu deštníkového projektu je k dispozici na webové stránce Sekretariátu EUREKY

<http://www.eurekanetwork.org/programmes/umbrellas>

Aktivity deštníkového projektu jsou koordinovány jeho sekretariátem a prováděny v rámci pracovních skupin složených ze zástupců zúčastněných průmyslových podniků a výzkumných organizací. Hlavním cílem je připravovat nové individuální projekty s daným oborovým zaměřením deštníkového projektu. Hodnocení těchto individuálních projektů je prováděno výše uvedenou metodikou PAM.

V případě zájmu se k deštníkovému projektu mohou připojovat další účastníci pokud splňují kritéria EUREKY a souhlasí s podmínkami, jež jsou stanoveny v Akčním plánu projektu. Pro připojení do schváleného individuálního projektu, který byl připraven a vznikl jako výsledek činnosti deštníkového projektu, platí stejný postup a pravidla, která jsou uvedena výše v kapitole II.4.1.

II.4.3. Klastrové projekty a jejich příprava

Klastrové projekty EUREKY jsou vytvářeny na základě iniciativy průmyslu a většinou mají podporu národních poradních orgánů, které se zabývají strategickým rozvojem hospodářství. Projekt vzniká na základě spolupráce průmyslových podniků nejméně pěti členských zemí EUREKY. V jeho úvodní fázi je formulován strategický záměr a připraven dokument, který formuluje cíle pro rozvoj oborové technologie, kterou zúčastnění zástupci průmyslu považují jako klíčový v oblasti jejich podnikání a tím i pro evropskou konkurenceschopnost.

Strategický dokument včetně uvedení organizačního zajištění pro činnost klastrového projektu je v prvním kroku uveden na zasedání Skupiny národních koordinátorů a po případném doplnění připomínek je následně předložen pro rozhodnutí a schválení nového klastrového projektu Skupinou vysokých představitelů. Proces přípravy klastrového projektu EUREKY zpravidla probíhá v delším časovém období jednoho až dvou let.

Činnost a koordinace každého klastrového projektu EUREKY je zajišťována vlastním sekretariátem. Jeho financování je prováděno na základě kalkulovaného příspěvku z jednotlivých dílčích (sub-klastrových) projektů.

Specifické cíle klastrové projekty dosahují prostřednictvím desítek jednotlivých dílčích projektů, které jsou vytvářeny na základě pravidelných tematických výzev k předkládání projektů.

Klastrové projekty používají schéma, kdy v rámci výzev je nejprve předkládán záměr projektu (project outline), který může být vypracován a předložen i pouze jednou organizací. Po posouzení a hodnocení jednotlivých záměrů, které je prováděno řídicí skupinou klastrového projektu, se teprve přistupuje k rozpracování do formy projektu, na jehož řešení v souladu s pravidly EUREKY musí spolupracovat nejméně dvě organizace ze dvou účastnických zemí.

Termíny o vyhlášených výzvách klastrových projektů a další potřebné informace jsou k dispozici jak na webové stránce Sekretariátu EUREKY <http://www.eurekanetwork.org/calls> tak na webových stránkách jednotlivých klastrových projektů EUREKY, jež jsou přehledně uvedeny v příloze č. 2.

II.5. Financování projektů EUREKY v České republice

Finanční podpora účasti průmyslových podniků, výzkumných organizací a vysokých škol na řešení projektů EUREKY ze státního rozpočtu probíhá od roku 1994. Tato skutečnost a mechanismus hodnocení výsledků a přínosů projektů EUREKY se projevuje v aktivní účasti českých organizací na řešení individuálních projektů EUREKY. Česká republika se se v tomto směru dlouhodobě řadí mezi pět neaktivnějších členských zemí EUREKY.

Financování formou grantu poskytuje ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pouze mezinárodně kvalifikovaným projektům s tím, že se uskutečňuje na základě veřejné soutěže. Vláda České republiky vyhlásila pro období 2011–2017 program ve výzkumu a vývoji s názvem EUREKA CZ, který zabezpečuje v národní působnosti financování účasti českých organizací v mezinárodním programu EUREKY. Rámcová výše schválené finanční podpory na řešení mezinárodních projektů EUREKY po dobu programu EUREKA CZ v období 2011–2017 je uvedena v tabulce č. 3.

Tabulka č. 3: Rámcová výše finanční podpory v rámci EUREKA CZ na období 2011–2017

Rok	Výše schválené podpory
2011	36 000 tis. Kč
2012	69 134 tis. Kč
2013	108 000 tis. Kč
2014	140 000 tis. Kč
2015	148 000 tis. Kč
2016	105 000 tis. Kč
2017	70 000 tis. Kč
Celkem	676 134 tis. Kč

Žadatelem o účelovou finanční podporu z programu EUREKA CZ podle rozhodnutí vlády České republiky a v souladu s aplikací Rámce společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01) může být malý a střední podnik ve spolupráci s veřejnou vysokou školou, veřejnou výzkumnou organizací nebo dalšími výzkumnými subjekty, které lze klasifikovat jak výzkumné instituce. Stanovená pravidla programu EUREKA CZ, schválená vládou ČR, neumožňují, aby příjemcem účelové finanční podpory byl velký podnik.

Motivační účinek účelové finanční podpory programu EUREKA CZ spočívá v cílené podpoře aktivit a mezinárodní spolupráce malých a středních podniků v oblasti výzkumu a vývoje. Tím se podporuje jejich konkurenceschopnost a usnadňuje jejich přístup k vývoji moderních technologií a výrobků. Zároveň se napomáhá uplatnit komerční výstupy řešení na širším evropském trhu.

Účelová podpora jednotlivým řešitelským subjektům, poskytovaná v rámci programu EUREKA CZ, může činit až 50% finančních nákladů na řešení projektu. Přehled výše účelové podpory pro jednotlivé typy organizací je v tabulce č. 4.

Tabulka č. 4: Účelová podpora pro řešení projektů v rámci EUREKA CZ

Typ organizace	Finanční podpora v % nákladů na řešení	Maximální výše finanční podpory (v tis. Kč/rok/projekt)	Doplňující informace
Malý a střední podnik	50%	2000 3000	Jeden účastník v projektu. Dva a více účastníků v projektu.
Velký podnik	–	–	Pravidla programu EUREKA CZ neumožňují poskytovat finanční podporu velkým podnikům.
Vysoká škola	50%	2000 3000	Jeden účastník v projektu. Dva a více účastníků v projektu <ul style="list-style-type: none"> společná účast v projektu s českým podnikatelským subjektem je doporučována.
Výzkumná organizace	50%	2000 3000	Jeden účastník v projektu. Dva a více účastníků v projektu <ul style="list-style-type: none"> společná účast v projektu s českým podnikatelským subjektem je doporučována.

Zdroj: MŠMT

II.5.1. Veřejná soutěž

Předmětem veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích programu EUREKA CZ je rozhodnutí na udělení finanční dotace na podporu řešení projektů EUREKY, které byly schváleny mezinárodním grémiem Skupiny vysokých představitelů EUREKY.

Vyhlášení, podmínky a časový průběh veřejné soutěže ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy provádí veřejným oznámením a publikuje na svoji webové stránce

<http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/verejne-souteze-a-vyzvy-ve-vavai>

V následujícím popisu jsou rámcově uvedeny podmínky účasti ve veřejné soutěži a zásady pro přípravu návrhu projektu k přijetí do programu EUREKA CZ.

Pro žadatele o účelovou podporu jsou stanoveny zejména tyto podmínky:

- projekt předložený pro veřejnou soutěž musí být shodný s projektem, který získal mezinárodní statut EUREKY;
- práce na řešení projektu nesmí být zahájeny před podáním návrhu projektu do veřejné soutěže.

Při přípravě předloženého projektu musí být mimo jiné dodrženy tyto zásady:

- program EUREKA CZ je určen na podporu projektů průmyslového výzkumu;
- žadatel musí doložit výzkum a vývoj jako jeden z předmětů jeho činnosti a musí být členem řešitelského konsorcia mezinárodního projektu EUREKY;
- projekt musí specifikovat všechny finanční prostředky, které žadatel bude využívat pro financování řešení projektu;

- účelová podpora může být poskytnuta v základní výši nepřesahující 50% rozpočtu projektu;
- příjemcem účelové podpory nemůže být velký podnik;
- doba řešení projektu nesmí přesáhnout čtyři roky;
- finanční náklady se musí vztahovat výlučně k danému projektu a době jeho řešení;
- návrh na dotaci se předkládá na oficiální dokumentaci ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Splnění stanovených podmínek pro přijetí projektu vyhodnotí komise pro přijímání projektů jmenovaná ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a rozhodne o přijetí projektu do hodnocení v předemné veřejné soutěži.

II.5.2. Způsob a kritéria hodnocení projektů

Předložené projekty hodnotí odborný poradní orgán jmenovaný ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Hodnocení vychází z projektové dokumentace zpracované formou elektronické přihlášky, dvou oponentních posudků vypracovaných nezávislými experty, stanovisku zpravodaje poradního orgánu, diskuse v průběhu zasedání a celkovém vyjádření odborného poradního orgánu.

Hodnocení projektu je založeno na těchto kritériích:

- Získání statutu projektu EUREKA; při nesplnění podmínky je projekt vyřazen.
- Základní kritéria (váha: 5)
 - finanční způsobilost všech partnerů (10 bodů)
 - formální souhlas mezi partnery (10 bodů)
- Základní hodnocení (váha: 1,25)
 - dobře vyvážené partnerství (10 bodů)
 - přidaná hodnota spolupráce partnerů (10 bodů)
 - technologická kapacita všech partnerů (10 bodů)
 - manažerská způsobilost všech partnerů (10 bodů)
 - metodický a plánovací postup (10 bodů)
 - rozhodující etapy řešení a jejich náplň (10 bodů)
 - nákladová a finanční struktura (10 bodů)
 - finanční závazky jednotlivých partnerů (10 bodů)
- Technologie a inovace (váha: 2,5)
 - stupeň technologické vyspělosti rizika (10 bodů)
 - technologické předpoklady (10 bodů)
 - řád inovace (10 bodů)
 - geografický/oborový dopad (10 bodů)
- Trh a konkurenceschopnost (váha: 2)
 - velikost trhu (10 bodů)
 - přístup na trh a riziko (10 bodů)
 - návratnost investic (10 bodů)
 - zvyšující se schopnost a viditelnost (10 bodů)

O konečném výběru předložených projektů a výši finanční podpory, tj. o výsledku veřejné soutěže, rozhoduje ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy podle výše disponibilních prostředků pro financování programu EUREKA CZ v daném roce a při respektování nejvyšší povolené míry podpory podle Rámce společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C323/01).

Na poskytnutí účelové finanční podpory v rámci veřejné soutěže není právní nárok. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, jako poskytovatel, může podle ustanovení par. 24 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací veřejnou soutěž kdykoliv zrušit.

II.5.3. Kontaktní osoba

Národní programový koordinátor EUREKY (e-mail: josef.martinec@msmt.cz) je kontaktní osobou pro program EUREKA CZ. Národní koordinátor rovněž poskytuje potřebné informace žadatelům předkládaných projektů do veřejné soutěže.

II.6. Kontrola řešení projektů EUREKY

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy provádí na základě smlouvy o poskytnutí dotace na řešení projektu průběžné (roční) a závěrečné oponentní jednání. Organizace oponentního jednání, metodika a obsah předkládaných zpráv jsou stanoveny v souladu s uzavřenou smlouvou s řešitelem projektu a předpisy pro financování výzkumu a vývoje. V případě potřeby, které vyplývají z podmínek řešení projektu, může zadavatel provést kontrolní den, jehož cílem je ověřit skutečnou realizaci řešení projektu a efektivitu řízení včetně účelného čerpání prostředků v rámci smluvně poskytnuté dotace.

ČÁST III

Program Eurostars

III. Program Eurostars

Program Eurostars byl vytvořen jako společná programová iniciativa EUREKY a Evropské unie a je cíleně zaměřen na evropskou spolupráci a podporu malých a středních podniků, které provádějí vlastní výzkum a vývoj. Článek 185 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) [bývalý článek 169 Smlouvy o založení Evropského společenství (SES)] umožňuje Evropské unii k účasti na výzkumných programech prováděných společně několika členskými státy, včetně účasti ve strukturách vytvořených pro realizaci národních programů.

Hlavním cílem programu Eurostars je stimulovat malé a střední podniky ke spolupráci na evropské úrovni, napomáhat snižovat risk v jejich inovačním úsilí a rychle uvádět na trh nové výrobky, technologické procesy a služby.

Eurostars používá pravidla EUREKY pro přípravu projektů systémovým principem zdola-nahoru ('bottom-up') a kombinuje je s centrálně vyhlašovanými výzvami pro podávání projektů a rovněž centrálně prováděným hodnocením a bodováním projektů technickými experty.

III.1. Program Eurostars 2008–2013

Zahajovací etapa programu Eurostars probíhala v období 2008–2013 a do programu se postupně zapojilo 33 členských zemí EUREKY, jejichž přehled je uveden v tabulce č. 5.

Tabulka č. 5: Přehled účastnických zemí v programu Eurostars

Účastnické země
Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Holandsko, Chorvatsko, Irsko, Island, Itálie, Izrael, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko, Velká Británie.

Zdroj: Sekretariát EUREKY

Řídící jednotkou programu Eurostars je Sekretariát EUREKY v Bruselu, který zajišťuje potřebné koordinační a administrativní činnosti včetně přidělování finančního příspěvku Evropské unie. Provozuje webovou stránku Eurostars a odpovídá za organizaci jednotlivých výzev pro podávání projektů, ověřování kritérií způsobilosti projektů a navazující centrální hodnocení projektů nezávislými experty a hodnotícím panelem Eurostars programu. Sekretariát EUREKY má k dispozici také databázi technických expertů pro posuzování předkládaných projektů. Konečné schválení provedeného hodnocení a pořadí projektů pro jejich financování provádí Skupina vysokých představitelů programu Eurostars.

Národní koordinátoři EUREKY, případně projektoví manažeři Eurostars, kteří odpovídají na národní úrovni za řízení program Eurostars, tvoří Poradní skupinu programu Eurostars. Tato Skupina připravuje metodické dokumenty a další podklady programu Eurostars a pomáhá s přípravou výzev pro podávání projektů.

V České republice koordinaci Eurostars a financování projektů grantovou formou z národních prostředků programu Eurostars provádí ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Česká republika se zavázala vkládat ročně na řešení projektů Eurostars 1 milion euro v období 2008–2013.

Asociace inovačního podnikání ČR, jako oborová kontaktní organizace, provádí informační činnost a další poradenské služby pro přípravu a podávání projektů Eurostars.

III.1.1. Přehled výsledků programu Eurostars 2008–2013

V období etapy 2008–2013 programu Eurostars bylo uskutečněno deset výzev pro podávání projektů. V jejich rámci bylo podáno 3 540 projektů a z tohoto počtu 3 010 projektů splnilo základní formální kritéria (eligibility criteria) programu Eurostars, aby byly hodnoceny.

Země zúčastněné v programu Eurostars vložily z národních prostředků 335 milionů euro na financování projektů (při zahájení programu v roce 2008 bylo deklarováno 300 milionů euro) a z rozpočtu 7. Rámcového programu byla schválena a využita částka ve výši 100 milionů euro. To znamená, že celkové veřejné prostředky činily 435 milionů euro. Celkový rozpočet 783 schválených projektů Eurostars dosáhl výše 1 144 milionů euro a řešitelé těchto projektů z vlastních prostředků vložili 709 milion euro.

Jak je uvedeno výše, v České republice na podporu účasti organizací v projektech Eurostars v období 2008–2013 byla každoročně k dispozici částka 1 milion euro. Tento rozpočet nebyl vyčerpán z důvodu malého počtu celkově schválených projektů Eurostars s českou účastí. Přesto Česká republika získala podle pravidel programu Eurostars částku 1,3 milionů euro, jako tzv. top-up financování, ze zdrojů 7. Rámcového programu, která tak navýšila národní účelové finanční prostředky.

Souhrnný přehled výsledků všech deseti výzev v rámci programu Eurostars v období 2008–2010, který je v tabulce č. 6, dokumentuje zajímavé údaje. Malé a střední podniky byly převažujícími účastníky projektů Eurostars a v průměru jejich počet činil 72%. Rovněž v průměru měly 80% finanční účast na řešení projektů s tím, že se jednalo o kombinaci financování z veřejných prostředků a vlastních zdrojů. Úspěšnost schválených projektů z celkového počtu projektů, které splnily základní formální kritéria, je v průměru 24% s tím, že tato úspěšnost v druhé polovině konaných výzev byla nižší než 20%.

Tabulka č. 6: Souhrnný přehled výsledků deseti výzev pro podávání projektů Eurostars v období 2008–2010

	Cut-off 1	Cut-off 2	Cut-off 3	Cut-off 4	Cut-off 5	Cut-off 6	Cut-off 7	Cut-off 8	Cut-off 9	Cut-Off 10	Sum	Average
Projects												
Number of projects	207	317	279	316	343	402	365	363	354	594	3 540	
Number of organisations	673	1115	965	1061	1104	1305	1182	1239	1172	1932	11 746	
Number of SMEs	501	817	681	756	791	944	844	901	836	1398	8 469	
% of organisations which are SMEs	74%	73%	71%	71%	72%	72%	71%	73%	71%	72%		72%
Evaluation												
Number of eligible projects	187	245	236	268	307	347	293	314	303	510	3 010	
Project eligibility rate	90%	77%	85%	85%	90%	86%	80%	87%	85%	86%		85%
Projects above quality threshold	133	111	112	102	109	132	115	112	106	186	1 218	
Approved projects	90	90	85	64	71	74	71	68	67	103	783	
Success rate	43%	28%	30%	20%	21%	18%	19%	19%	19%	17%		24%
Finance												
Total cost of projects	302 M€	446 M€	392 M€	421 M€	496 M€	557 M€	513 M€	513 M€	494 M€	830 M€	4 964 M€	
Total cost undertaken by SMEs	250 M€	371 M€	313 M€	338 M€	397 M€	440 M€	407 M€	406 M€	394 M€	667 M€	3 983 M€	
% of cost undertaken by SMEs	83%	83%	80%	80%	80%	79%	79%	79%	80%	80%		80%
Total budget of approved projects	131 M€	136 M€	133 M€	81 M€	108 M€	100 M€	111 M€	96 M€	101 M€	147 M€	1144 M€	

Zdroj: Sekretariát EUREKY

III.2. Program Eurostars-2

Návrh rámcového programu Horizont 2020 zahrnuje aktivitu „Inovace v malých a středních podnicích“ určenou pro malé a střední podniky zaměřené na výzkum. V rámci této aktivity se počítá podpořit další fázi programu Eurostars v období 2014–2020, který bude opět prováděn ve spolupráci EUREKY a Evropské unie.

Díky vytvoření projektů Eurostars přístupem zdola nahoru a orientací na tržní uplatnění výsledků projektů je Eurostars-2 zařazen v programu Horizont 2020 v části 'vedení průmyslu'. Eurostars-2 bude přínosem pro podporu projektů, které budou mít vazbu na mnoho špičkových a užitkových průmyslových výrobků a technologií a tím napomáhají inovativním malým a středním podnikům orientovaným na výzkum vyrůst do podoby významných společností.

Eurostars-2 je jediný program v rámci celého programu Horizont 2020, který je specificky orientován na malé a střední podniky provádějící vlastní ('in-house') výzkum a vývoj a je otevřen pro řešení projektů ve všech technologických oblastech výzkumu a vývoje. Zároveň Eurostars-2 bude mít další vliv na prosazování finanční koordinace národních výzkumných a inovačních programů.

III.2.1. Cíle Eurostars-2

V souladu s doporučením Evropské komise jsou definovány všeobecné cíle Eurostars-2 následujícím způsobem:

- Podporovat tržně orientovanou nadnárodní výzkumnou činnost malých a středních podniků provádějících výzkum ve všech oborech, směřující k uvádění nových nebo vylepšených produktů, technologických postupů či služeb na trh;
- Zvýšit dostupnost a účelnost veřejného financování pro malé a střední podniky provádějící výzkum v Evropě formou sladění a synchronizace vnitrostátních mechanismů financování;
- Posílit konkurenceschopnost malých a středních podniků provádějících výzkum a tyto podniky budou díky tomu aktivně přispívat k hospodářskému růstu v Evropě a k tvorbě pracovních míst.

Účastnické země programu Eurostars deklarovaly počátkem roku 2013 předběžný finanční závazek ve výši 861 milionů euro, jako disponibilní národní prostředky na program Eurostars-2 v období 2014–2020. Uvedená částka je téměř trojnásobek národních finančních prostředků vynakládaných v letech 2008–2013. Podle sdělení Evropské komise maximální finanční příspěvek Unie na program Eurostars-2 bude 287 milionů euro v cenách roku 2013 po dobu trvání rámcového programu Horizont 2020. To představuje z veřejných zdrojů rozpočet programu Eurostars-2 v období 2014–2020 ve výši 1 148 milionů euro.

Předpokládá se, že průměrný rozpočet projektů Eurostars-2 bude 1,4 milionu euro a průměrná míra spolufinancování z veřejných prostředků ve výši 40% (uvedené údaje vycházejí z finanční statistiky projektů Eurostars v letech 2008–2013). S veřejným finančním příspěvkem ve výši 0,56 milionu euro na projekt a celkovým rozpočtem programu Eurostars-2 ve výši 1 148 milionů euro (861 milionů euro vložených účastnickými zeměmi plus příspěvek Evropské unie ve výši 287 milionů euro) by měla být možnost financovat přibližně 2 050 projektů Eurostars v období 2014–2020.

Informace o programu Eurostars lze nalézt na webových adresách

<http://www.eurostars-eureka.eu>

<http://www.msmt.cz>

<http://www.aipcr.cz>

III.3. Projekty Eurostars

Evropské malé a střední podniky působí jako zdroj obnovy a jsou hybnou silou pro rozvoj nových obchodních oblastí. Eurostars program (podrobný popis je uveden v předchozí kapitole) svým zaměřením podporuje stimulaci malých a středních podniků vést mezinárodní spolupráci v rámci výzkumných a inovačních projektů a usnadňuje také přístup k jejich financování.

III.3.1. Co je projekt Eurostars?

Eurostars je mezinárodní projekt výzkumu a vývoje, který nemá stanovené tématické omezení a jeho řešení proto může být směřováno na jakékoliv oborové zaměření. Výstupy projektu jsou zaměřeny na vývoj nového produktu, technologického procesu nebo služby pro civilní účely.

Mezinárodní spolupráce v rámci projektu Eurostars znamená, že musí zahrnovat nejméně dva účastníky (právnícké osoby), ze dvou účastnických zemí Eurostars. Kromě toho hlavní řešitel musí být malý nebo střední podnik, který provádí vlastní (in-house) výzkumnou a vývojovou činnost.

Platná definice malého a středního podniku vychází z doporučení Evropské komise C(2003)1422 a je uvedena v příloze č. 7. Malý nebo střední s výzkumnou činností musí investovat alespoň 10% svého ročního obrátu do výzkumu a vývoje nebo nejméně 10% zaměstnanců v přepočteném ekvivalentu plného pracovního úvazku provádí výzkumnou nebo vývojovou činnost.

Projekt Eurostars je řízen potřebami trhu a proto maximální doba řešení projektu může být tři roky a do dvou let od ukončení projektu výsledek řešení projektu musí být zaveden do tržního uplatnění. Výjimka z tohoto pravidla platí pro biomedicínské a zdravotnické projekty, kde musí být klinická hodnocení zahájena do dvou let od ukončení projektu.

Úloha malých a středních podniků na řešení projektu musí mít významný podíl. Hlavní řešitel projektu, tj. malý nebo střední podnik s vlastní výzkumnou činností, vkládá alespoň 50% rozpočtu projektu (v případě, že na řešení se podílí více malých nebo středních podniků s výzkumnou činností, jejich finanční vklad se sčítá, ale musí rovněž dosáhnout alespoň 50% rozpočtu projektu). Toto stanovené procento však může obsahovat malé výzkumné smluvní práce. To znamená, že hlavní činnosti v projektu jsou prováděny zúčastněnými malými nebo středními podniky.

Konsorcium projektu musí být dobře partnersky vyvážené a žádný účastník nebo zúčastněná země v projektu nesmí investovat více než 75% celkových nákladů na jeho řešení.

Uvedená kritéria vycházejí z podmínek EUREKY a jsou doplněna o specifické požadavky účasti malých nebo středních podniků s vlastní výzkumnou a vývojovou činností.

Přehledně podmínky projektu Eurostars jsou shrnuty v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Podmínky projektu Eurostars

Podmínky projektu Eurostars
Hlavním řešitelem projektu je malý nebo střední podnik s vlastní výzkumnou a vývojovou činností a musí být z účastnické země Eurostars.
Řešitelé projektu musí být nejméně dvě organizace ze dvou účastnických zemí Eurostars.
Hlavní řešitel nebo všechny zúčastněné malé a střední podniky s vlastní výzkumnou a vývojovou činností vynakládají minimálně 50% finančních prostředků na řešení projektu.
Žádný z řešitelů nebo zúčastnění řešitelé z jedné země nevynakládají více než 75% finančních nákladů na řešení projektu.
Doba řešení projektu je maximálně 3 roky.
Komerční uplatnění výsledků řešení musí být uvedeno do dvou let po ukončení projektu (výjimka platí pro biomedicínské projekty, kde klinické zkoušky musí být zahájeny do dvou let od dokončení projektu).
Řešitelé projektů jsou právnícké osoby.

III.4. Hodnocení projektů Eurostars

Za organizování a koordinaci hodnocení projektů Eurostars odpovídá Sekretariát EUREKY v Bruselu. Toto hodnocení se provádí centrálně a dvoustupňovým způsobem. Návrhy projektů jsou nejprve hodnoceny technickými experty, přičemž platí podmínka, že hodnotící expert nesmí být ze země, jež jsou účastníky projektu. V druhé fázi provádí Nezávislý hodnotící panel (Independent Evaluation Panel) bodové ohodnocení návrhů projektů a výsledné stanovení jejich pořadí. Konečné výsledky hodnocení předložených projektů v každé výzvě schvaluje Skupina vysokých představitelů programu Eurostars.

III.4.1. Hodnocení projektů technickými experty

Expertní posouzení návrhů projektů Eurostars vychází z metodiky používané pro individuální projekty EUREKY (Project Assessment Methodology – PAM) a navíc se ještě hodnotí tržní potenciál malých a středních podniků a čas, potřebný ke vstupu s výstupem projektu na trh. Hodnocení je zaměřeno na tři oblasti:

- Základní posouzení projektu (basic assessment) se týká celkového zhodnocení struktury projektu, především jeho hlavních etap a výstupů a navrženého rozpočtu projektu, finančního vkladu jednotlivých řešitelů, posouzení řešitelských organizací a rozsahu jejich účasti na řešení projektu a také způsobu řízení a koordinace projektu;
- Technický obsah řešení projektu a stupeň inovace (technology and innovation) jsou posouzeny z hlediska navrhované technické úrovně a inovační vyspělosti řešení včetně rizikovosti, přínosů projektu pro zúčastněné malé nebo střední podniky a sektorový dopad výsledků projektu;
- Tržní uplatnění a ekonomické posouzení přínosů (market and competition) jsou posouzeny z pohledu rozsahu a velikosti trhu a přístupu na něj včetně možných rizik, významu projektu pro zúčastněné malé nebo střední podniky a jejich další rozvoj a návratnost vložených finančních prostředků.

Každá z uvedených oblastí má stejnou hodnotící váhu a expertní posouzení projektu zahrnuje celkem 20 hodnocených otázek.

Souběžně s prováděným hodnocením technických expertů je jednotlivými národními koordinátory EUREKY připraven tzv. průvodní list (Covernote) pro příslušný návrh projektu Eurostars. Jedná se o vyjádření, zda řešitelská organizace splňuje právní statut a podmínky uvedené v národním obchodním rejstříku a rámcové posouzení k návrhu struktury smlouvy o řešení projektu (Draft Consortium Agreement), která je součástí projektové dokumentace. Národní koordinátor také komentuje velikost národního finančního zajištění účelových prostředků Eurostars pro financování organizací v úspěšně hodnocených projektech dané výzvě a schopnost firmy/firem dostat svým finančním závazkům.

III.4.2. Bodování projektů Nezávislým hodnotícím panelem

Nezávislý hodnotící panel odpovídá za provedení výsledného hodnocení a bodování a stanovuje pořadí projektů v každé vyhlášené výzvě programu Eurostars. Předseda Panelu je vybrán na základě nominací účastnických zemí Eurostars programu na tříleté období z důvodu zachování kvality a odpovídající kontinuity systému prováděného hodnocení a bodování. Členové Panelu jsou vybíráni vždy pro každé zasedání a to ze seznamu odborníků, kteří byli nominováni účastnickými zeměmi programu Eurostars.

Bodování každého projektu vychází z popisu projektu, který je předložen ve formuláři Eurostars Application Form, posouzení projektu technickými experty, průvodních listů vypracovaných národními koordinátory a přihlíží rovněž k další projektové dokumentaci projektu (návrh smlouvy o řešení projektu, finanční zprávy řešitelů projektu, případně podnikatelský plán, pokud se jedná o novou firmu (start-up) a nepovinným doplňujícím informacím, jako může být graf, schéma, apod.).

Každý projekt je hodnotitelsky posouzen všemi členy Panelu. Přitom každý člen má povinnost uplatnit svoje stanovisko, které může být i zcela rozdílné od posouzení vypracované technickým expertem. Následně Panel provádí společné bodování každé hodnocené oblasti projektu, tj. základní posouzení projektu, technický obsah řešení projektu a stupeň inovace a tržní uplatnění a ekonomické posouzení přínosů a následně sumarizuje celý součet bodování.

Program Eurostars uplatňuje stanovený práh bodované kvality (threshold) a to jak pro jednotlivé hodnocené oblasti, tak pro celkové bodové ohodnocení.

III.4.3. Vyhlášení výsledků hodnocení projektů

Konečné pořadí hodnocení projektů v jednotlivé výzvě pro podávání projektů Eurostars schvaluje Skupina vysokých představitelů programu Eurostars. Předložené hodnocení provedené Nezávislým hodnotícím panelem musí být schváleno jako celek, to znamená, že pořadí projektů není možno měnit nebo určitý projekt ze seznamu vyřadit. V případě, že Skupina vysokých představitelů vyjádří nesouhlas s předloženým hodnocením znamená, že hodnocení a bodování projektů v dané výzvě by se muselo opakovat, ale s úplně jiným složením členů Panelu.

Sekretariát EUREKY v Bruselu informuje o výsledku řešitele předložených projektů. Řešitelé úspěšně hodnocených projektů potom kontaktují národního koordinátora EUREKY (resp. národní financující agenturu) a žádají o poskytnutí spolufinancování. Toto spolufinancování se řídí národními pravidly a zároveň musí sledovat schválené pořadí projektů. To znamená, že poskytnutí národního spolufinancování závisí i na celkové výši a čerpání rozpočtu v příslušné zemi vyčleněné pro danou výzvu.

V České republice financování úspěšně hodnocených projektů Eurostars provádí ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. V souladu s pravidly programu Eurostars se již nekoná národní hodnocení. Postup podání žádosti je podrobně uveden v následující kapitole III.6.1.

III.5. Jak se zapojit a podat projekt Eurostars

Sekretariát EUREKY v Bruselu, jako řídicí jednotka programu Eurostars, vyhláší po dohodě s účastnickými zeměmi Eurostars výzvy pro podávání návrhů projektů. Termín označovaný jako tzv. cut-off date je oznamován na webové stránce programu Eurostars <http://www.eurostars-eureka.eu>

Stejná informace je také publikována na webových stránkách ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Asociace inovačního podnikání ČR. V průběhu kalendářního roku jsou obvykle vyhlášovány dvě výzvy, a to v jarním termínu únor/březen a potom na podzim v termínu září/říjen.

Za přípravu a podání návrhu projektu plně odpovídá jeho řešitelského konsorcium. Přesto je velmi účelné, aby hlavní řešitel i spoluřešitelé návrhu projektu informovali, případně konzultovali předkládaný návrh projektu s příslušným národním koordinátorem EUREKY. Tato podmínka není nutně závazná a v případě úspěšného hodnocení projektu nemá vliv na rozhodnutí o jeho financování v jednotlivých účastnických zemích z rozpočtu vyčleněného pro danou výzvu programu Eurostars.

III.5.1. Podávání návrhu projektu Eurostars

V projektech Eurostars je klíčová účast malého nebo středního podniku, který provádí vlastní výzkum a vývoj, a musí být hlavním řešitelem a vkládat minimálně polovinu finančních nákladů na řešení projektu. Podmínky projektu Eurostars (tzv. eligibility criteria) jsou podrobně vysvětleny v kapitole III.3.1.

Veškerá komunikace pro podání návrhu projektu je pouze elektronickým způsobem prostřednictvím webové stránky programu Eurostars <http://www.eurostars-eureka.eu> Přihlášení na webové stránce je vyžadováno jako úvodní krok pro další činnosti včetně pozdějšího podání návrhu projektu a dalších požadovaných podkladů. Sekretariát EUREKY automaticky odešle e-mailem přístupo-

vé uživatelské heslo a také kontaktní adresu národního koordinátora EUREKY v domovské zemi. V případě, že potvrzení e-mailem o přihlášení není obdrženo během několika minut, je doporučeno přihlášení opakovat nebo kontaktovat Sekretariát EUREKY.

Přihlášení také slouží pro automatickou informaci národnímu koordinátorovi EUREKY v příslušné zemi, že byl projeven zájem o program Eurostars, a ten potom může poskytnout poradenské služby a pomoc při přípravě návrhu projektu.

III.5.2. Projektová dokumentace projektu Eurostars

Dokumentace návrhu projektu Eurostars obsahuje popis projektu na formuláři Eurostars Application Form, který je přístupný po přihlášení na webové stránce, dále se jedná o finanční zprávy všech řešitelů projektu za poslední roční období (státní nebo veřejné rozpočtové organizace finanční zprávu nemusí předkládat a v případě nově založené firmy – start-up – se předkládá Business Plan), návrh smlouvy o řešení projektu (draft Consortium Agreement) a příloha může být ještě informace, jež blíže doplňuje popis projektu (např. schéma, graf, apod.). Příloha může mít maximální kapacitu 10 Mb nebo 5 stran a musí být ve formátu pdf a v angličtině.

Formulář Eurostars Application Form se vyplňuje pouze v angličtině. Finanční zprávy jsou v národním jazyku jednotlivých řešitelů projektu a proto se vyžaduje ještě doplnit shrnující jednostránkový přehled v angličtině. Rámcový návrh smlouvy o řešení projektu musí být předložen také v angličtině z důvodu centrálního posouzení jeho obsahu. Jazyková verze konečné smlouvy o řešení projektu závisí na rozhodnutí řešitelského konsorcia (např. v případě projektu Eurostars pouze s účastí českých a slovenských organizací smlouva o řešení projektu může být v jednom z obou národních jazyků).

III.5.3. Předložení návrhu projektu Eurostars

Projektovou dokumentaci předkládá hlavní řešitel, který již předtím obdržel přístupové uživatelské heslo a má tedy oprávnění přístupu, prostřednictvím webové stránky programu Eurostars. Elektronického podání kompletní projektové dokumentace je jednoduché a je nutno dodržet následující postup:

- přihlášení na webové stránce Eurostars (<http://www.eurostars-eureka.eu>);
- ověření možnosti použít navržený akronym projektu (automaticky je zjišťována, zda stejný akronym není použit pro jiný projekt);
- nahrát vyplněný formulář Eurostars Application Form;
- odeslat formulář Eurostars Application Form;
- prověřit úplnost formuláře Eurostars Application Form;
- postupně nahrát zbývající dokumenty projektu a odeslat je:
- návrh smlouvy o řešení projektu (konsorciální smlouva);
- finanční zprávy řešitelů projektu, nebo podnikatelský plán nově založené firmy;
- nahrát doplňující (nepovinnou) přílohu (maximální kapacita 10 MB nebo 5 stran) a odeslat ji.

Všechny odesílané dokumenty musí být v pdf formě (portable document format). Odeslaný formulář Eurostars Application Form prochází automatickou kontrolou úplnosti, jež zjišťuje, zda jsou uvedeny všechny požadované informace o projektu.

Přijetí Eurostars Application Form a další požadovaných projektových dokumentů je potvrzeno hlavnímu řešiteli projektu automaticky generovaným e-mailem, který je zaslán během 24 hodin od podání návrhu projektu.

Hlavní řešitel může všechny již odeslané projektové dokumenty měnit do stanoveného termínu ukončení výzvy. Nově nahraný a odeslaný dokument potom automaticky smaže předchozí předloženou verzi. Hlavní řešitel je o jím provedené změně vždy automaticky informován e-mailem.

III.6. Financování projektů Eurostars v České republice

Financování projektů Eurostars s účastí českých organizací poskytuje MŠMT formu grantu projektům, jež v příslušných výzvách programu Eurostars získají na základě mezinárodního hodnocení, které je prováděno v souladu s pravidly programu Eurostars panelem nezávislých expertů, kvalifikaci projektu Eurostars. Konečné schválení vybraných projektů pro jejich financování z národních zdrojů a komunitárního příspěvku je provedeno Skupinou vysokých představitelů programu Eurostars. Tyto mezinárodně schválené projekty Eurostars již nepodléhají národnímu odbornému hodnocení.

Řešitelé úspěšně hodnocených projektů Eurostars jsou o výsledku písemně informováni Sekretariátem EUREKY v Bruselu a v následné výzvě vyhlášené ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy mohou podat žádost o poskytnutí finanční podpory.

Příjemcem dotace může být jakýkoliv typ organizace – právní subjekt (malý nebo střední podnik, velký podnik, vysoká škola, výzkumná organizace), která splňuje podmínky stanovené Rámcem Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací. Maximální výše finanční podpory poskytovaná MŠMT pro projekty Eurostars je uvedena v tabulce č. 8.

Tabulka č. 8: Finanční podpora poskytovaná MŠMT pro projekty Eurostars

Typ organizace	Maximální % financování způsobilých nákladů	Maximální výše podpory (v tis. Kč/rok/projekt)	Doplňující informace
Malý a střední podnik	50%	4 000	10% bonus pro MSP s vlastním V&V, který je hlavním řešitelem projektu.
Velký podnik	50%	4 000	
Vysoká škola	50%	4 000	Společná účast s podnikatelským subjektem je doporučena.
Výzkumná organizace	50%	4 000	Společná účast s podnikatelským subjektem je doporučena.

Zdroj: MŠMT

III.6.1. Žádost o poskytnutí finanční podpory

Žadatelem o poskytnutí finanční podpory na řešení projektu Eurostars jsou české organizace, které byly vyzooměny Sekretariátem EUREKY v Bruselu o úspěšném hodnocení a kvalifikaci projektu.

Zadávací dokumentace, jako soubor podkladů a informací nezbytných pro zpracování a podání žádosti o poskytnutí finanční podpory formou dotace, je vždy dostupná na webové adrese poskytovatele <http://www.msmt.cz>

Vyplněné žádosti se předkládají v stanoveném termínu. Kompletní žádost o finanční dotaci je jak v listinné podobě, tak v elektronické formě nahrané na CD-ROM. Odeslání žádosti musí být provedeno na adresu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nejpozději v den stanové uzávěrky.

Listinná verze žádosti musí být opatřena podpisy statutárního orgánu, případně oprávněného člena statutárního orgánu uchazeče. Zároveň musí být ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy předloženy požadované přílohy a doklady (např. zřizovací nebo zakládací listina, výpis z obchodního rejstříku; u institucí zřízených ze zákona příslušná právní norma nebo jiný doklad o zřízení nebo založení, apod.). V případě více uchazečů, podílejících se na řešení stejného projektu, podepisují návrh žádosti statutární zástupci všech uchazečů.

Veškeré podrobnosti, zejména potom stanovené konkrétní termíny, jsou vždy uvedeny v příslušně výzvě o poskytnutí finanční podpory na řešení projektů Eurostars, oznamované ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Potřebné informace pro podání žádosti poskytne také národní koordinátor programu EUREKA a Eurostars.

Oficiální oznámení výsledkurozhodnutí o poskytnutí finanční podpory na řešení projektu Eurostars zveřejňuje ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na webové adrese <http://www.msmt.cz> a žadatelům posílá také písemné oznámení o poskytnutí podpory.

III.7. Kontrola řešení a monitorování projektů Eurostars

Obecně kontrola řešení a monitorování se provádí za účelem, zda projekt naplňuje požadované parametry a cíle řešení a zároveň jsou-li poskytované účelové finanční prostředky využívány účelně a v souladu se stanoveným prováděcím projektem. Kontrola a monitorování řešení projektů Eurostars probíhá ve dvou úrovních. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy provádí kontrolu, jež sleduje řešení projektu a čerpání poskytované národní finanční podpory. Sekretariát EUREKY v Bruselu odpovídá za monitorování projektů na mezinárodní úrovni z pozice jeho řízení programu Eurostars a jako poskytovatel nadstavbového financování (tzv. top-up money) národním financujícím organizacím v účastnických zemích programu Eurostars (v České republice se jedná o ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) z rozpočtu Rámcového programu výzkumu a vývoje.

III.7.1. Kontrola řešení v České republice

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy provádí na základě smlouvy o poskytnutí finanční dotace na řešení projektu průběžné (roční) a závěrečné oponentní jednání. Organizace oponentního jednání, metodika a obsah předkládaných zpráv jsou stanoveny ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v souladu s uzavřenou smlouvou s řešitelem a platnými národními předpisy pro financování výzkumu a vývoje. V případě nutnosti, které vyplývají z podmínek řešení projektu, může být ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy proveden kontrolní den, jehož cílem je ověřit praktickou realizaci a efektivitu řízení projektu a kontrolu stavu řešení včetně čerpání prostředků poskytnuté finanční dotace.

III.7.2. Monitorování prováděné Sekretariátem EUREKY

Sekretariát EUREKY v Bruselu monitoruje řešení projektů Eurostars souběžně s národní kontrolou a hlavní řešitel projektu je povinen předkládat průběžnou zprávu v intervalu šesti měsíců. K tomu účelu Sekretariát EUREKY odesílá hlavnímu řešiteli elektronický formulář Zpráva o řešení projektu (Project progress report), který se vyplněný a podepsaný povinně zasílá zpět Sekretariátu EUREKY v písemné a rovněž v elektronické formě (pdf dokument). Obsah této zprávy popisuje a zahrnuje čtyři základní informace:

- stav řešení projektu;
- výsledky řešení (technický pokrok řešení podle plánovaných výstupů);
- spolupráce řešitelů v rámci projektu;
- postup řešení projektu v dalším období.

Uvedená zpráva požaduje zhodnocení řešení projektu v obecném popisu a nejsou uváděny technické podrobnosti, které souvisí s detailním řešením a jeho cíli a jsou předmětem ochrany duševního vlastnictví.

Národní koordinátor EUREKY a národní financující organizace (v některých účastnických zemích programu Eurostars to jsou dva rozdílné subjekty) dostávají od Sekretariátu EUREKY informaci o předložené zprávě a mají přístup k jejímu obsahu.

Závěrečná zpráva o řešení projektu Eurostars musí být Sekretariátu EUREKY předložena hlavním řešitelem, jakmile projekt je vyhlášen jako ukončený (úspěšně nebo neúspěšně). Hlavní řešitel

je rovněž povinen na základě vyzvání Sekretariátu EUREKY vypracovat a předložit zprávu o komerčním využití výsledků řešení (Market impact report) v termínu jednoho a dvou let po úspěšném ukončení projektu Eurostars.

III.8. Chyby a zkušenosti při přípravě a podávání projektu Eurostars

Předkladatelé návrhů projektů Eurostars se dopouštějí různých chyb, které jsou jak formální, tak obsahové povahy. Ve svém důsledku ale znamenají, že podaný návrh projektu není vůbec přijat nebo je hodnocen jako neúspěšný.

V každé z deseti uskutečněných výzev programu Eurostars v období 2008–2013 okolo 15% předložených návrhů projektů nesplnilo stanovené podmínky (eligibility criteria) projektu Eurostars (viz. tabulka č. 6). Vždy se jednalo o chyby související např. s propočtem poměrné výše vynakládaných finančních prostředků v rámci konsorcia řešitelů, chyby se také vyskytovaly v uvedené maximální době řešení projektu a v dvouletém termínu pro komerční uplatnění výsledků řešení po ukončení projektu. Opakovaně se rovněž vyskytly případy, kdy hlavní řešitel nebyl malý nebo střední podnik s vlastní výzkumnou činností. Všechny uvedené skutečnosti svědčí, že takovýto návrh projektu byl připravován na poslední chvíli a předkladatel se dobře neseznámil s podmínkami projektu Eurostars. Jako velmi kuriozní případ lze uvést, že v jedné z výzev předložený návrh projektu s českou účastí byl popsán ve formuláři Eurostars Application Form v češtině.

Netaktických chyb se předkladatelé návrhu projektů dopouštějí i tím, že podání je prováděno těsně před uzavřením časového termínu výzvy a potom může být obtížné během několika minut odeslat prostřednictvím webové stránky Eurostars všechny požadované dokumenty.

Je nutno uvést, že v žádné z deseti provedených výzev nedošlo k technickým problémům ze strany Sekretariátu EUREKY a přijímací server, zajišťující chod webové stránky, pracoval vždy naprosto spolehlivě.

III.8.1. Předpoklady pro úspěch návrhu projektu Eurostars

Provedená analýza úspěšně hodnocených projektů společně se zkušenostmi předsedy Nezávislého hodnotícího panelu programu Eurostars ukázala, že zejména následující body jsou významné pro hodnocení a přijetí projektu:

- volba oborového zaměření projektu a výběr partnerů;
- neotřelé inovativní nápady mají větší šanci;
- je třeba rádně a výstižně popsat všechny části projektu (řízení projektu, metodika řešení, technologický pokrok, velikost trhu a schopnost se tržně prosadit);
- cílené zaměření řešení na produkt;
- způsob řešení možných rizik projektu;
- prokazatelný přínos tržního uplatnění výsledků projektu pro žadatele (zejména pro malý nebo střední podnik).

Nedostatečná vypovídací schopnost návrhu projektu vede potom k tomu, že především hodnotící technický expert nemá podklady pro komplexní pochopení a spravedlivé posouzení návrhu projektu.

III.9. Informace o hodnocení návrhu projektu

Národní koordinátor EUREKY může na vyžádání poskytnout informaci jak o výsledku hodnocení provedeného technickými experty, tak zdůvodnění hodnocení a bodování Nezávislého hodnotícího panelu. V případě neúspěšných návrhů projektů to může být vodítko, jakých chyb se obecně vyvarovat při přípravě a předkládání mezinárodních projektů včetně toho, že návrh projektu je možno následně přepracovat a případně ho uplatnit v některé z dalších vyhlášených výzev nebo v jiném programu, který tematicky zastřešuje tento návrh projektu.

ČÁST IV

Ochrana duševního a průmyslového vlastnictví

IV. Projekty EUREKA a Eurostars a ochrana duševního a průmyslového vlastnictví

V průběhu výzkumného a vývojového procesu v rámci řešení projektů EUREKY a Eurostars často vzniká duševní vlastnictví, které malé a střední podniky proto musí chránit. Aby plně ochránily svoji investici, měly by věnovat pozornost a důraz na vhodnou průmyslově právní ochranu svých řešení a výsledků. Přitom je možné využít dva základní přístupy:

- obchodní tajemství;
- formální právní ochrana.

V případě obchodního tajemství je výhoda v tom, že se jedná o rychlé rozhodnutí a nevyžaduje dodatečné finanční výdaje. Naopak nevýhodou je, že hrozí únik znalostí a informací a v případě, že k němu dojde, neexistuje proti tomu dostatečně účinná právní ochrana.

Formální právní ochrana, která je složitější a nákladnější, chrání práva tvůrce autorského díla, vynálezu, apod. Nevýhodou je, že zveřejněním díla nebo patentové přihlášky je poskytnuta veřejná informace o výsledku řešení nebo patentu, které tak mohou, třeba i nepřímo, využít potenciální konkurenti, a to zcela legálně, např. jako inspiraci pro jiné řešení předmětného problému (např. parametrů a designu výrobku, technologického procesu nebo poskytované služby).

Vzhledem k finančním, ale také personálním a časovým investicím do výzkumu a vývoje v rámci projektů EUREKY a Eurostars, je velmi účelné, aby jejich řešitelé – a to především malé a střední podniky – měly ucelenější náhled na praktické záležitosti ochrany a komerčního zhodnocení svého duševního vlastnictví ve vlastních produktech (výrobky, technologické procesy nebo služby), prodeji licencí nebo prosazování a prodeji patentových nároků.

Před zahájením přípravy inovačních projektů EUREKY nebo Eurostars lze doporučit provedení rešerše patentových databází. Tento krok může napomoci se vyhnout řešení tématu nebo objevení něčeho, co již bylo již objeveno, ale i možných budoucích problémů vyplývajících z narušení práv duševního vlastnictví. Naopak informace o patentech mohou být dobrým zdrojem inspirace při hledání nových námětů projektů. Účelné databáze jsou například Free patents online <http://www.freepatentsonline.com> nebo evropská síť patentových databází <http://www.espacenet.com> a rovněž tak webový odkaz <http://www.google.com/patents>

IV.1. Klasifikace duševního vlastnictví

Duševní vlastnictví je možno z hlediska jednotlivých předmětů a jejich ochrany rozdělit na dvě hlavní kategorie:

- autorské právo;
- právo průmyslového vlastnictví.

Souhrn autorského právo upravuje následující tvůrčí činnosti

- autorská práva včetně počítačových programů;
- práva spoující s právem autorským;
- právo pořizovatele databáze.

Právo průmyslového vlastnictví ochraňuje zejména výsledky tvůrčích činností

- vynálezy;
- užité vzory;
- průmyslové vzory;
- topografie polovodičů;
- nové způsoby zdravotní prevence, diagnostiky a léčení lidí a zvířat;
- odrůdy rostlin a plemen zvířat.

Další ochranu duševního vlastnictví zabezpečují také ochranné známky, označení původu zboží a obchodní jména.

Rada firem vytváří více inovačních výstupů, než je schopna využít. Investice do výzkumu a vývoje jsou stále krátkodobější a proto licencování je jednou z možností, jak zvýšit návratnost vkládaných prostředků do výzkumu a vývoje. K tomu, aby obchodní model založený na prodeji licenci byl dlouhodoběji úspěšný, měl by být doprovázen i doplňujícími službami nebo produkty, které kupujícímu licence napomohou k rychlému vstupu na trh.

Nutnost ochránit svou investici do řešení projektů EUREKY a Eurostars, by mělo malé a střední podniky nabádat k tomu, že musí klást důraz na vhodnou průmyslově právní ochranu výsledků svých řešení. Je více než doporučitelné, aby se zástupci malých a středních podniků obrátili v případě, že nemají své vlastní patentové oddělení, na profesního odborníka, patentového zástupce, který vedle konzultační činnosti je připraven zajistit potřebnou a žádanou ochranu, jak v domovském státu, tak povětšinou i kdekoli po světě. Zachování zákonné podmínky mlčenlivosti, profesionální odborný přístup, zkušenosti v oboru a znalost potřeb malých a středních podniků jsou u patentových zástupců samozřejmostí.

IV.2. Systém ochrany duševního vlastnictví v České republice

Současný systém ochrany duševního vlastnictví v České republice je harmonizován s právem Evropské unie a odpovídá jeho pravidlům. Úřad průmyslového vlastnictví (webová adresa <http://www.upv.cz>) zajišťuje rozhodování o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné známky a označení původu výrobců. Úřad také vykonává činnosti podle předpisů o patentových zástupcích a vede ústřední fond patentové literatury.

Úřad průmyslového vlastnictví tedy přímo sám nezajišťuje právní ochranu předmětů průmyslového vlastnictví, ale o této ochraně rozhoduje na základě podaných návrhů nebo žádostí. Do systému ochrany duševního vlastnictví rovněž patří Komora patentových zástupců, Česká advokátní komora a jednotlivé profesní komory.

IV.3. Zdroje informací o duševním vlastnictví

Základní informace k problematice ochrany duševního vlastnictví pro malé a střední podniky poskytne Asociace inovačního podnikání ČR (kontakt: halada@aipcr.cz) a pro specifické konzultační a poradenské služby malým a středním podnikům při řešení otázek týkajících se patentů, užitných a průmyslových vzorů, ochranných známek, autorského práva a jiných nehmotných statků, případně souvisejících právních otázek je možno kontaktovat například Patentovou a známkovou kancelář Novotný (kontakt: <http://www.patentagent.cz>).

Přehled základních právních předpisů, které upravují právo duševního vlastnictví, je možno nalézt na webových adresách:

<http://rko.zcu.cz/file/dv.doc>

<http://rko.zcu.cz/file/autor.doc>

Podrobnější vysvětlení významu a praktických hledisek ochrany duševního a průmyslového vlastnictví, které řešitelé projektů EUREKY a Eurostars mohou využít pro účely lepšího komerčního zhodnocení výsledků řešení projektů, je uvedeno v příloze č. 4.

Závěr – jak úspěšně začít

Pokud máte jakékoliv dotazy ohledně zapojení své firmy, výzkumné organizace či vysoké školy do programů EUREKA a Eurostars nebo chcete pomoci s návrhem a přípravou mezinárodního projektu v rámci těchto programů, kontaktujte oborové pracoviště EUREKY a Eurostars na AIP ČR na e-mailu halada@aipcr.cz nebo národního koordinátora EUREKY na MŠMT na e-mailu josef.martinec@msmt.cz

S čím vám můžeme pomoci

- Jaký program aplikovaného a průmyslového výzkumu je pro vás nejvhodnější?
- Máme detailní přehled o nových výzvách EUREKY a Eurostars včetně znalosti a zkušeností optimálního časového řázení přípravy projektů.
- Hledáte pro svůj projekt partnera?
- Pošlete nám krátkou rešerši svého projektového záměru, na základě které vám pomůžeme s vyhledáním vhodného partnera pro váš projekt v rámci sítě EUREKY.
- Nevíte, zda máte projekt dobře napsaný?
- Nabízíme odborné poradenství při přípravě vašeho projektového záměru EUREKY a Eurostars. V rámci konzultace vám poskytneme jeho kvalifikované posouzení.
- Chcete propagovat svou firmu nebo organizaci v zahraničí?

V databázi Technologického profilu ČR máme profilové listy inovativních firem, které se využívají pro prezentaci na národních i mezinárodních specializovaných seminářích a veletrzích a nabídky zahraničních firem a dalších organizací.

Co získáte účasti v mezinárodních projektech EUREKY a Eurostars?

- Možnost grantového financování řešení projektu.
- Přístup k novým produktům a poznatkům vyvinutým v rámci projektu.
- Přínos z komerčního uplatnění výsledků projektu.
- Zkušenosti ze spolupráce v mezinárodním výzkumném konsorciu.
- Zahraniční kontakty a potenciální obchodní partnery.
- Partnery pro možnosti dalšího rozvoje vaší firmy nebo výzkumné organizace.

A na konec...

- Nezapomínejte, úspěch přeje připraveným!
- Udělejte vše pro to, aby dané pravidlo úspěšně platilo právě pro vás v mezinárodní spolupráci v rámci projektů EUREKY a Eurostars!

DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

Adresy a odkazy EUREKA a Eurostars

Adresy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)

národní Sekretariát EUREKY

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Ing. Josef Martinec

národní koordinátor programu EUREKA a Eurostars

tel.: 234 811 512

e-mail: josef.martinec@msmt.cz

Asociace inovačního podnikání ČR (AIP ČR)

oborová kontaktní organizace pro programy EUREKA a Eurostars

Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1

Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.

předseda Rady programu EUREKA ČR

vysoký představitel ČR v programech EUREKA a Eurostars

tel.: 221 082 326

e-mail: sperlink@aipcr.cz

RNDr. Svatopluk Halada

manažer programů EUREKY a Eurostars

tel.: 221 082 274

e-mail: halada@aipcr.cz

EUREKA Secretariat (ESE)

rue Neerveld 107, B-1200 Brussels

tel.: +32 2 777 0950

info@eurekanetwork.org

Webové stránky

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

<http://www.msmt.cz/mezinárodní-vztahy/výzkum-a-vývoj/>

Asociace inovačního podnikání ČR

<http://www.aipcr.cz/eureka.asp>

Program EUREKA

<http://www.eurekanetwork.org>

Program Eurostars

<http://www.eurostars-eureka.eu>

Užitečné odkazy

Ústřední orgány odpovědné za podporu výzkumu, vývoje a inovací

Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) <http://www.vyzkum.cz>

Poradní orgán vlády, provádí koncepční a metodickou činnost, hodnotí výsledky VaV a navrhuje rozpočet na výzkum, vývoje a inovací.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) <http://www.msmt.cz>

Ústřední orgán státní správy správní úřad odpovědný za národní politiku výzkumu a vývoje, mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji, velké infrastruktury a specifický vysokoškolský výzkum.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) <http://www.mpo.cz>

Ministerstvo kromě jiného opovídá za oblast průmyslového výzkumu a podporu inovací v malých a středních podnicích včetně realizace operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Ministerstvo zdravotnictví (MZ) <http://www.mz.cz>

Ministerstvo zemědělství (Mze) <http://www.mze.cz>

Ministerstvo kultury (MK) <http://www.mk.cz>

Ministerstvo obrany (MO) <http://www.mo.cz>

Ministerstvo vnitra (MV) <http://www.mv.cz>

Uvedená ministersva provádějí a řídí programy na podporu výzkumu a vývoje v oblastech své působnosti stanovené kompetčním zákonem.

Akademie věd ČR (AV ČR) <http://www.avcr.cz>

Odpovídá za provádění výzkumu prostřednictvím jednotlivých pracovišť ústavů AV ČR, včetně jejich mezinárodní spolupráce ve VaV.

Technologická agentura ČR (TA ČR) <http://www.tacr.cz>

Poskytuje účelovou finanční podporu projektům v oblasti aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje.

Grantová agentura ČR (GA ČR) <http://www.gacr.cz>

Poskytuje účelovou podporu projektům v oblasti základního výzkumu.

Vybrané národní organizace v oblasti podpory výzkumu, vývoje a inovací

Asociace inovačního podnikání ČR <http://www.aipcr.cz>

Asociace výzkumných organizací <http://www.avo.cz>

Technologické centrum AV ČR <http://www.tc.cz>

Národní informační síť pro Rámcové programy EU <http://www.ninet.cz>

Společnost vědeckotechnických parků <http://www.svtp.cz>

Česká společnost pro nové materiály a technologie <http://www.csnmt.cz>

Česká kosmická kancelář <http://www.czechspace.cz>

Použité podklady

Czech EUREKA Chairmanship 2005/2006 (2006):

The way forward, AIP ČR, Praha

EUREKA and Conditions of Globalisation (2010):

Internal document of the EUREKA Secretariat, Brussels

EUREKA Mission Statement (2000):

Internal document of the EUREKA Secretariat, Brussels

Eurostars-2 (2013):

Zahajovací konference Higher, Faster and Stronger, Brusel

Nehmotné statky a průmyslová práva (2010):

Technologické centrum AV ČR, Praha

Nová definice malých a středních podniků (2006):

Uživatelská příručka, Evropské společenství, Brusel

Podpora příležitostí pro průmysl – Strategie EU pro konkurenceschopnost (2013):

Evropský podnikatelský summit, Brusel

Principles for preparation of EUREKA projects (2008):

Internal paper of the EUREKA Secretariat, Brussels

Program Eurostars (2010):

Asociace inovačního podnikání ČR, Praha-Brusel

Srovnání programů EUREKA a Eurostars s národními programy na podporu aplikovaného výzkumu a inovací (2013):

M. Janeček, prezentace seminář, AIP ČR, Praha

Strukturování a hodnocení inovačních procesů (2008):

J. Vacek, habilitační práce, ZČU Plzeň

Vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích (2013):

Metodický pokyn MŠMT, Praha

Výsledky průzkumu TAČR - Co potřebují firmy? (2012):

M. Janeček, prezentace seminář, MSV Brno

Výzva k předložení žádostí o poskytnutí institucionální podpory na řešení projektů programu Eurostars (2013):

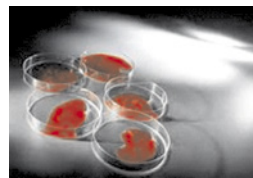
Metodický pokyn MŠMT, Praha

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Deštníkové projekty EUREKY

MEDICÍNA A BIOTECHNOLOGIE

Deštníkový projekt	Doba řešení	Zúčastněné země	Odkaz na webovou stránku
EUROAGRI FOOD CHAIN	2009–2013	Finsko, Holandsko, Izrael, Maďarsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Slovinsko, Španělsko, Švýcarsko, Turecko	http://www.euroagrifoodchain.eu

MATERIÁLOVÉ INŽENÝRSTVÍ

Deštníkový projekt	Doba řešení	Zúčastněné země	Odkaz na webovou stránku
EUREKABUILD-2	2010–2013	Česká republika, Holandsko, Norsko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko	http://www.ohl.es
E! SURF	2010–2015	Belgie, Dánsko, Itálie, Portugalsko, Rakousko, Španělsko, Turecko, Velká Británie	http://www.eurekasurf.eu

ZPRACOVATELSKÝ A VÝROBNÍ PRŮMYSL

Deštníkový projekt	Doba řešení	Zúčastněné země	Odkaz na webovou stránku
PRO-FACTORY+	2011–2015	Belgie, Finsko, Kypr, Maďarsko, Německo, Norsko, Rakousko, Rumunsko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko, Velká Británie	http://pro-factory-plus.eu

Příloha č. 2

Klastrové projekty EUREKY

INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE

Klastrový projekt	Doba řešení	Zúčastněné země	Odkaz na webovou stránku
CATRENE	2008–2016	Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Izrael, Německo, Rakousko, Švédsko, Holandsko, Španělsko, Turecko	http://www.catrene.org
EURIPIDES ²	2013–2020	Belgie, Česká republika, Estonsko, Finsko, Francie, Holandsko, Irsko, Island, Izrael, Kanada, Korejská republika, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Monako, Německo, Norsko, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Turecko	http://www.euripides-eureka.eu
ITEA-2	2006–2014	Belgie, Finsko, Francie, Holandsko, Izrael, Německo, Norsko, Rakousko, Španělsko, Švédsko, Turecko	http://www.itea2.org

TELEKOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Klastrový projekt	Doba řešení	Zúčastněné země	Odkaz na webovou stránku
CELTIC Plus	2006–2014	Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Izrael, Maďarsko, Německo, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Španělsko, Švýcarsko, Švédsko, Turecko, Velká Británie	http://www.celtic-initiative.org

ENERGETIKA

Klastrový projekt	Doba řešení	Zúčastněné země	Odkaz na webovou stránku
EUROGIA 2020	2013–2020	Česká republika, Estonsko, Francie, Chorvatsko, Island, Izrael, Kanada, Maďarsko, Monako, Německo, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Turecko, Velká Británie	http://www.eurogia.com

VÝROBNÍ A ZPRACOVATELSKÉ TECHNOLOGIE

Klastrový projekt	Doba řešení	Zúčastněné země	Odkaz na webovou stránku
MF.IND	2008–2013	Holandsko, Itálie, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, San Marino, Slovinsko, Španělsko	http://www.manufuture-industry.org

VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Klastrový projekt	Doba řešení	Zúčastněné země	Odkaz na webovou stránku
ACQUEAU	2010–2015	Dánsko, Evropská unie, Francie, Izrael, Německo, Norsko, Rakousko, Španělsko, Švýcarsko, Turecko, Velká Británie	http://www.acqueau.eu

Příloha č. 3

Projekty – příprava, řízení a využití výsledků

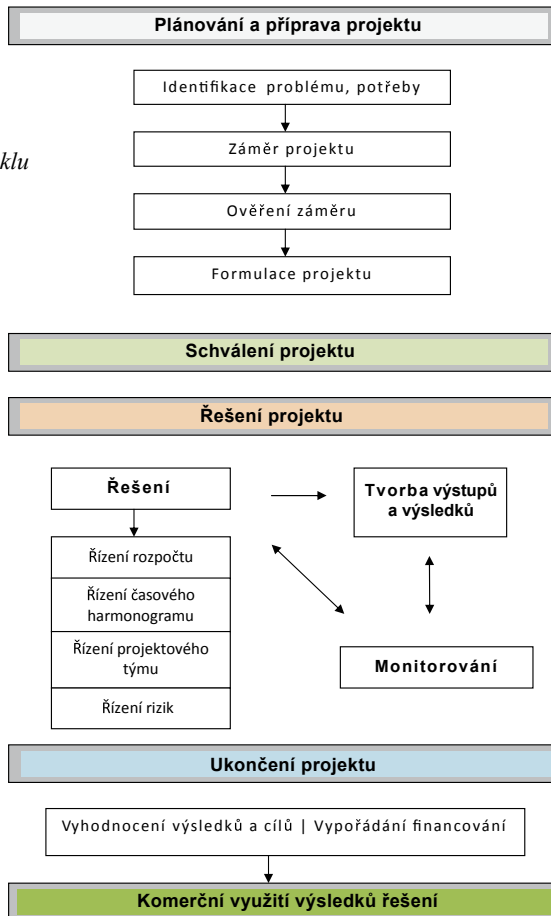
Projekt je obecně souhrn koordinovaných činností a způsobu práce směřovaných k dosažení stanoveného a definovaného cíle. Hlavní charakteristiky projektu jsou:

- Specifický cíl či cíle, jejichž zabezpečení je obvykle rozděleno do dílčích etap (úloh);
- Jasně identifikovaný start a konec a časový rámec;
- Řídící odpovědnost jedné osoby – hlavního řešitele (koordinátora) projektu;
- Finanční náklady, technické, personální a další zdroje;
- Široká škála dovedností, znalostí a potřeb pro zabezpečení řešení a stanoveného cíle.

Projektový cyklus

Příprava, řešení a ukončení projektu včetně následného využití výsledků tvoří projektový cyklus, který ve svém celku zahrnuje řadu na sobě závislých kroků a jež vyžadují provádět a zajišťovat specifikované činnosti. Schéma projektového cyklu je uveden na následujícím obrázku č. 1.

Obrázek:
Schéma projektového cyklu

Řešení projektu

Řešení projektu zahrnuje soubor činností, které jsou nezbytné pro směrování, ale i kontrolu průběhu řešení. Při řešení projektu se postupuje podle určeného obsahového a časového postupu. Provádění řešení zabezpečuje projektové konsorcium (řešitelský tým). Jeho složení odpovídá potřebám a pravidlům, jejichž cílem je zdárné dokončení projektu se stanoveným rozpočtem a v plánovaném časovém termínu. Schéma popisující hlavní roli koordinátora, odpovědnost a činnosti partnerů v projektovém konsorciu uvádí následující tabulka.

Tabulka: Úloha koordinátora a spoluřešitelů projektu

Koordinátor (hlavní řešitel)	Spoluřešitelé
<ul style="list-style-type: none">Řídí projektové konsorcium (kontroluje plnění dílčích cílů).	<ul style="list-style-type: none">Jednají v souladu se svými závazky v rámci projektu.
<ul style="list-style-type: none">Zastupuje a jedná navenek za celé konsorcium.	<ul style="list-style-type: none">Odpovídají za splnění dílčích etap a cílů projektu.
<ul style="list-style-type: none">Spravuje finanční prostředky přidělené z veřejných zdrojů.	<ul style="list-style-type: none">Zajišťují komunikaci se svými třetími stranami, které se smluvně podílejí na řešení projektu.
<ul style="list-style-type: none">Dohlíží na koordinaci zpracování průběžných zpráv o řešení projektu včetně čerpání finančních prostředků.	<ul style="list-style-type: none">Odpovídají za vypracování dílčích etapových zpráv o průběžném řešení projektu a příslušném čerpání finančních prostředků.
<ul style="list-style-type: none">Odpovídá za vypracování závěrečné zprávy o řešení projektu a vypořádání poskytnutých prostředků z veřejných zdrojů.	<ul style="list-style-type: none">Odpovídají za vypracování dílčí závěrečné zprávy o řešení projektu a příslušném vypořádání jim poskytnutých finančních prostředků.
Předpoklady	Předpoklady
<ul style="list-style-type: none">Zkušenosti z řízení mezinárodních projektů.	<ul style="list-style-type: none">Spolehlivost a schopnost dostát smluvním požadavkům.
<ul style="list-style-type: none">Manažerské a komunikační schopnosti.	<ul style="list-style-type: none">Kompetentnost a schopnost dostát věcným a odborným cílům.

Změny v projektu

Změny v projektu zakládají povinnost upravit smluvní vztah jak v rámci projektového konsorcia, tak s poskytovatelem finanční dotace a to formou dodatku k dříve uzavřené smlouvě. Podstatné změny musejí být odsouhlaseny partnery projektu ještě před podáním návrhu změn a musejí mít těsnou vazbu s charakterem a hlavním cílem projektu. Příklady podstatných změn projektu:

- změna data ukončení projektu;
- změna týkající se monitorovacích indikátorů.

Nepodstatné změny v projektu neovlivní dosažení cílů projektů, včetně naplňování monitorovacích indikátorů, a nepodléhají předchozímu souhlasu poskytovatele dotace. Příjemce o nich informuje v nejbližší monitorovací zprávě. Příklady podstatných změn projektu:

- přesun rozpočtu v rámci kapitoly;
- přesun mezi kapitolami rozpočtu do povolené výše (např. 15% dotace);
- změna kontaktních údajů, sídla;
- změna kontaktní osoby projektu;
- vytvoření nové položky v rozpočtu;
- změna harmonogramu projektu (kromě jeho zkrácení, či prodloužení).

Rizika projektu

Každý projekt ve své podstatě obsahuje možná rizika. Především to platí u projektů výzkumu a vývoje, kdy nelza zamezit rizikovým faktorům. Úvodní rámcové posouzení možných rizik je proto vhodné provést v počáteční fázi projektové přípravy. Pro jejich určení je možno například použít tyto základní otázky:

- je v rámci projektu slabé místo a co případně nemusí fungovat?
- jaká je pravděpodobnost výskytu rizikových jevů a jak mohou ovlivnit průběh řešení projektu?
- lze rizikové jevy rozpoznat a jakým způsobem se jim předejít?

Úspěšné a neúspěšné projekty

Úspěšné projekty jsou především výsledkem efektivního řízení a týmové práce, při které všichni řešitelé projektu mají realistické očekávání, jsou seznámeni a souhlasí s jeho cílem, účelem, časovým harmonogramem a rozpočtem.

Neúspěch projektu je většinou v důsledku jeho nedostatečné specifikace, další ohrožení může představovat nevhodné časové rozvržení. Stejně tak, je-li personální obsazení nevyhovující, neboť řešitelé projektu nemají potřebnou kvalifikaci, nebo jejich schopnosti a zkušenosti jsou nedostačující. Projekt může rovněž selhat, jestliže v průběhu řešení nedojde k naplnění očekávaných předpokladů pro jeho účastníky, nebo řízení a koordinace nedostatečně reaguje na změny a problémy, které se vyskytnou v průběhu řešení.

Mezinárodní projekty

Připravit, zahájit a úspěšně řešit mezinárodní projekt představuje interakci a kombinaci metod efektivního řešení s různými kulturami a různými jazyky. Toho lze nejlépe dosáhnout tím, že je stanoven jasný cíl, odpovídající a účinná struktura řízení v průběhu celého projektu. Úspěšný projekt a uplatnění jeho tržních výsledků představuje dobré plánování, „win-win“ strategii a spoustu tvrdé práce.

Příloha č. 4

Průvodce k ochraně duševního a průmyslového vlastnictví pro malé a střední podniky

Úvod

Ochrana práv duševního vlastnictví stimuluje technický rozvoj a inovace, podporuje tvorbu nových technických řešení i autorských děl a to tím, že zaručuje vlastníkům jednotlivých práv duševního vlastnictví ochranu a ekonomické zhodnocení jejich inovačního či vynálezckého úsilí, jejich tvůrčí duševní práce a nápadů. Inovační úsilí je předpokladem pro zdravé fungování hospodářské soutěže, což se projevuje od dob zakotvení ochrany práv duševního vlastnictví v právním řádu až do dnešní doby se vzrůstající tendencí. Právo duševního vlastnictví můžeme vnitřně dělit na právo autorské a právo průmyslového vlastnictví, kdy právě druhé jmenované tvoří zejména, pro malé a střední podniky, ochranou technické stránky výrobků, jejich vzhledu či způsobů výroby v rychle se rozvíjejících trzích neocenitelnou konkurenční výhodou, která může podmiňovat úspěšnost nejen dílčího projektu, ale i podnikání jako celku.

Získání odpovídající registrace a ochrany je nejenom mnohdy nezbytnou podmínkou daného programu, ale pro běžné podnikání malého a středního podniku i zásadním prostředkem ochrany vlastní investice před zneužitím konkurencí. Je potřeba vybrat pro každý konkrétní inovační výstup vhodnou ochranu, která bude odpovídat druhu řešení a přinese tudíž zamýšlené výsledky.

Práva duševního vlastnictví, tedy práva vztahující se k nehmotným výsledkům tvůrčí činnosti lidí, mají absolutní povahu, působí vůči všem, podobně jako právo vlastnické. Přes řadu v dnešní době platných a účinných mezinárodních smluv a dohod jsou založena na zásadě teritoriality, jsou proto chráněna a řídi se právním řádem toho státu, kde vznikla. Pro předměty duševního vlastnictví je příznačné, že se nespoteřovávají, tedy že mohou být kýmkoliv, kdykoliv a kdekoliv užívány, dokonce i současně, aniž by docházelo k újmě na jejich podstatě či funkci. Pochopitelné je pak požadavek jejich přenositelnosti, možnosti jejich oddělení od osoby nositele práv, aby mohly figurovat jako předměty právních vztahů.

Práva průmyslového vlastnictví

Pojem průmyslového vlastnictví je ve vztahu k pojmu duševní vlastnictví pojmem užším. Předměty průmyslového vlastnictví se oproti jiným předmětům duševního vlastnictví vyznačují svou průmyslovou využitelností a převážně též uplatněním registračního principu pro vznik výlučných práv k těmto předmětům. Na rozdíl od autorských práv vznikne právo průmyslové pouze v případě, že původce nebo přihlašovatel provede formální úkon v podobě podání přihlášky, resp. žádosti, a zaplatí správní poplatky. Ochrana předmětu průmyslového práva vzniká až po úspěšném průběhu řízení. Takto získané právo platí pouze na území, pro které bylo poskytnuto. Jedná se tak o princip teritoriality.

Předměty spadající pod průmyslově právní ochranu jsou buď výsledky technické tvůrčí činnosti – zejména vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory a zlepšovací návrhy, nebo výsledky činnosti netvůrčí povahy – ochranné známky, označení původu, zeměpisná označení, právo k obchodní firmě, obchodní tajemství a know-how.

Patenty a užité vzory

Nejlepším způsobem ochrany svébytného řešení je princip utajení. Co není veřejně známo, nemůže být zneužito či porušováno. Vzhledem k tomu, že při použití zákonných prostředků ochrany vždy po určité době dochází ke zveřejnění chráněného dokumentu, tedy něčeho, kde je podrobně uvedena samotná podstata toho, co je chráněno, utajení je jediným způsobem, jak zabránit šíření informací navenek. V dnešní době plně rozvinuté hospodářské ekonomiky je toto však velmi špatně uplatnitelné a použitelné. Skutečný režim utajení si může dovolit jen několik málo firem zejména s ohledem na jejich výrobek, kdy se jedná většinou o potravinářské receptury na alkoholické či nealkoholické nápoje. U technických zařízení, která se dostávají do prodeje, je utajení nemožné. Obchodní společnosti chtějí vyrábět, prodávat, poskytovat licence a tento režim jsou schopny ochránit pouze zákonné prostředky práva.

Příhláška vynálezu se podává, a následně patent se uděluje na technické řešení, které je nové, dosahuje dostatečné vynálezecké výše a je průmyslově využitelné. Všechna tato kritéria jsou v průběhu přihlašovacího řízení zkoumána a v případě jejich nesplnění je ochrana pro dané řešení zamítnuta. Zde se nachází první z rozdílů mezi vynálezy a užitými vzory. U řízení o zápisu užitých vzorů totiž nedochází ke zkoumání splnění zápisných kritérií, může se tak stát, že bude udělena ochrana na řešení, které není nové či nespĺňuje další dvě kritéria. Přestože je ochrana užitým vzorem určena také pro technická řešení, oproti vynálezům není možné podat přihlášku užitého vzoru na výrobní postupy a způsoby, ale jen na výrobek či zařízení k výrobě. Výluky z ochrany patentem a užitým vzorem jsou pak dopodrobna uvedeny v příslušných zákonných předpisech a za předmět ochrany nelze považovat zejména objevy, vědecké teorie a matematické metody, estetické výtvořy, plány, pravidla a způsoby vykonávání duševních činností, hraní her nebo vykonávání obchodních činností, programy počítačů či způsoby chirurgického nebo terapeutického ošetřování lidského nebo zvířecího těla a na nich používané diagnostické metody.

Stejně technické řešení může být tedy chráněno jak patentem, tak užitým vzorem, s tím rozdílem, že řízení o zápisu užitého vzoru je díky výše uvedené neexistenci řešerše rychlejší, náklady na dosažení této ochrany jsou nižší a celková doba ochrany činí pouze 10 let, oproti 20 letům u patentů. Z těchto důvodů je mnohdy užitý vzor neprávem brán jako méněcennější ochrana. Zásadní otázkou však spíše vždy bude, jak kvalitní je přihlašované technické řešení. Při podstupování získání ochrany je třeba počítat s tím, že po určité době dojde k úřednímu zveřejnění předmětu ochrany. U vynálezu se tak stane po uplynutí 18 měsíců od podání přihlášky, není-li podána žádost o zveřejnění dřívější. U užitého vzoru dochází zpravidla ke zveřejnění až samotným udělením osvědčení o zápisu. Jelikož se průměrná doba řízení u patentu pohybuje spíše v řádu let a u užitých vzorů v řádech měsíců a jelikož předběžné ochrany u vynálezu se lze domáhat až od zveřejnění, je ze strany přihlašovatelů mnohdy využíván mechanismus kombinace obou přihlášek, kdy na stejné technické řešení je podána jak přihláška užitého vzoru tak vynálezu. Takové řešení kombinuje rychlost zápisného řízení užitých vzorů a s tím související brzkou možnost vymáhání práv v případě jejich porušování, a zároveň dává přihlašovatelovi plnohodnotnou ochranu podloženou provedením úředního úplného průzkumu zápisných kritérií a možnost využití delší doby patentové ochrany.

Majitel patentu či užitého vzoru má výlučné právo využívat chráněný předmět, poskytovat souhlas k jeho využívání jiným osobám formou licenční smlouvy či jiného obdobného charakteru, stejně tak má právo na třetí osoby práva převést. Vedle této pozitivní skupiny práv má i práva povahy negativní, tedy možnost úspěšně se domáhat vyloučení třetích osob z těchto práv. Domáhat se ochrany vůči osobám, které neoprávněně zasahují do práv z patentu či užitého vzoru, však může za zákonem stanovených předpokladů i osoba, která využívá řešení na základě licenční či jiné obdobné smlouvy.

Jelikož patentové právo je protkáno celou řadou zásad o nutnosti dodržení určitých postupů, je dobré již od prvotní ideje, přes výzkum či vývoj, až po finální kompletaci či uvedení na trh postupovat velmi obezřetně, aby nerozvážným postupem nedošlo ke znemožnění pozdější ochrany, či aby skutečně práva k přihlášení využíval oprávněný původce daného řešení. Již na počátku vývoje

je potřeba mít na zřeteli, v jakém vztahu je inovace tvořena či kdo se na jejím vývoji podílí, a to zejména, aby se předešlo pozdějším sporům o právo na patent či užitečný vzor. Tuto obezřetnost lze však doporučit u všech předmětů průmyslových práv. Velmi častým nešvarem bývá také předuveřejnění samotným vynálezcem, které ale v konečném důsledku znamená nemožnost žádat o udělení patentu. Předmět přihlášky vynálezu nesmí být před podáním zveřejněn. Došlo-li by ke zpřístupnění řešení veřejnosti a přihláška by byla podána, stalo by se zveřejnění překážkou novosti sobě sama. Když už, většinou z důvodu neznalosti či neopatrnosti, sám původce či přihlašovatel svůj předmět přihlášky předuveřejní, jedinou cestou je podání přihlášky užitého vzoru, kdy právní předpisy upravující užité vzory umožňují předuveřejnění v časovém údobí 6 měsíců před podáním přihlášky.

Z uvedeného je patrné, že možnost obrátit se na patentového zástupce, tedy na odborníka v průmyslově právní oblasti, za účelem profesní pomoci, může zabránit zbytečnému zmaření inovačního úsilí a vložených investic.

Inovativnost projevující se ve vývoji nových technologií a výrobků se zejména z řad malých a středních podniků projevuje v častějším podávání přihlášek užitečných vzorů, které jsou vzhledem k potřebě pružného reagování na změny či rychlosti přijímání podnikatelského rozhodnutí, efektivnějším řešením ochrany technického charakteru. Nelze to však pochopitelně paušalizovat a bude záležet na posouzení vždy daného technického řešení a okolností a podmínek zadavatele, zda bude pro něj výhodnější cesta přihlášky vynálezu či užitého vzoru.

Průmyslové vzory

Zatímco vynálezy a užité vzory představují řešení technické povahy a jejich ochrana směřuje k aspektům technického řešení, konstrukci, metodě či principu výroby a složení, průmyslové vzory se vztahují k zevnějšku předmětu, tedy stránce vizuální, estetické či dekorativní, bez nároku na ochranu jejich principu fungování či složení.

Průmyslovým vzorem se rozumí vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení. Dále výrobkem se podle zákona rozumí průmyslově nebo řemeslně vyrobený předmět, včetně součástek určených k sestavení do jednoho složeného výrobku, obal, úprava, grafický symbol a typografický znak, s výjimkou počítačových programů.

Design výrobku je cílen na spotřebitele a snahu v něm vzbudit zájem si zboží zakoupit. Vytvoření atraktivního vzhledu a celkové image jak výrobku, tak celé firmy je na současném trhu stále aktuálnější téma, a dalo by se říci, že řada obchodních společností na strategii lákavého vzhledu, leč mnohdy průměrné kvality, založila svůj byznys. Dobře navržený a ochráněný průmyslový vzor pomáhá samozřejmě i odlišit jedny výrobky od druhých, tedy nepřímo působí jako prostředek individualizace, čímž má podobnou vlastnost jako ochranné známky.

Shrnutím smyslu ochrany průmyslového vzoru je tak ochrana jedinečného vzhledu výrobku nebo jeho části, která napomáhá zvýšení jedinečnosti a zajímavosti výrobku pro koncového spotřebitele, čímž zajišťuje lepší postavení výrobku na trhu a s tím související prodeje. Zápis ochrany poskytne svému majiteli konkurenční výhodu a ochranu jeho investic, stejně jako je tomu u ostatních průmyslových práv.

I průmyslové vzory musejí pro docílení úspěšného zápisu splňovat předem daná kritéria, mezi která patří novost, individuální povaha a kritérium předmětu ochrany. Maximální možná doba ochrany průmyslového vzoru činí 25 let.

Ochranné známky

Ochrannou známkou je označení grafického znázornění, tvořené zejména slovy, písmeny, číslicemi, barvou, kresbou nebo tvarem výrobku či jeho obalu, které má za úkol rozlišit výrobky nebo služby by jednoho soutěžitele od druhého. Mít chráněno cestou přihlášky ochranné známky své logo či ná-

zev výrobku není nezbytnou podmínkou úspěšnosti projektu či celého podnikání, nicméně většinou právě z důvodu lepší čitelnosti před koncovým spotřebitelem výrobků nebo služeb toto napomáhá větším prodejům, věhlasnosti, dobrému jménu a tím i zároveň poskytuje nezbytnou výhodu v konkurenčním boji. Dobře zvolený vizuál promítnuvší se i v ochranné známce spolupomáhá utvářet ucelený soubor dojmů, jakým podnik či výrobek a služba působí navenek, proto je ochranná známka neodmyslitelnou součástí dnešní firemní kultury i strategie.

Ochrana v zahraničí

Přihláška vynálezu, potažmo na ni udělený patent, stejně jako ostatní druhy průmyslověprávní ochrany, mají teritoriální charakter, z čehož plyne, že ochrana je poskytnuta pouze na území, na kterém bylo o ochranu požádáno, a která byla následně udělena a je udržována v platnosti. Získáním uděleného patentu na území České republiky je postihnuto pouze toto území. Pro běžnou obchodní praxi mnoha přihlašovatelů, majitelů patentů a firem je však území jednoho státu velmi malé. Exportní politika a expanze na zahraničních trzích či snaha prodat licenci na výrobu a distribuci chráněného předmětu jsou jedny z nejčastějších důvodů požadavku na rozšíření a získání ochrany nad rámec státu domovského.

Náklady na rozšíření a získání ochrany průmyslových práv za hranicí ČR jsou oproti české národní fázi o několik řádů výše, proto je, a to i pro podniky střední velikosti, na zvážení důkladná volba strategie, do kterých zemí chtějí expandovat. Na celosvětovou patentovou ochranu, leč se jedná o rozšířený laický omyl, jelikož nic takového neexistuje, by stejně neměla finance ani řada velkých podniků z řad globálních hráčů.

Způsobů, jakou cestou získat ochranu patentu či vzoru v zahraničí, je několik. Otázka vhodnosti toho kterého způsobu záleží na faktorech, jako jsou zejména finanční možnosti přihlašovatele a jeho obchodní strategie vzhledem k exportu na zahraniční trhy s výhledem na období několika dalších let, de facto na celé období obchodních záměrů s chráněným předmětem.

Tím základním způsobem je přímá národní cesta do vybraného státu, kdy je absolvováno řízení před tamním úřadem. Vhodnost této volby klesá úměrně se zvyšujícím se počtem států, ve kterých by mělo být ochrany dosaženo.

Druhou možností je volba, pro případ technických řešení, mezinárodního patentového řízení podle smlouvy PCT, která sdružuje 148 zemí světa. Výhodou využití řízení podle PCT je možnost oddálení rozhodnutí, zda a do kterého státu si přeje přihlašovatel vstoupit. Z české přihlášky lze totiž vstoupit do zahraničí národní cestou, jak je popsáno výše, do 12 měsíců od priority, tedy od doby, kdy byla přihláška podána v ČR. Mezinárodní řízení PCT zahájené v této 12 měsíční lhůtě pak znamená prodloužení o dalších 18 měsíců až na celkových 30 (pro některé státy až 31) od priority, po které se přihlašovatel může rozhodnout, ve kterých zemích chce docílit reálné ochrany. Zároveň v průběhu mezinárodního řízení obdrží řešeršní zprávu, na základě které si může udělat přehled, jak jeho přihláška splňuje zápisná kritéria a zda má tedy smysl pokračovat ve vynaládání úsilí a pochopitelně i finančních prostředků. Na konci mezinárodního řízení musí být stejně učiněn vstup národní do konkrétního státu, díky průběhu řízení PCT však tak může být činěno s větší rozvahou, jistotou či ke vstupu vůbec nedojde.

Třetí variantou je volba některého ze způsobů regionální ochrany. V patentové sféře pro českého přihlašovatele je tím nejčastěji Evropský patent, který může být účinný až pro 38 států. Řízení je vedeno centrálně u Evropského patentového úřadu a po udělení se evropský patent rozpadne na svazek národních patentů. Závisí pouze na přihlašovateři, ve kterých konkrétních státech Evropské patentové úmluvy bude chtít ochranných účinků dosáhnout.

Pro oblast průmyslových vzorů se nabízí buď též přímá národní cesta, mezinárodní řízení, či v rámci úřadu OHIM pro území celé EU ochrana komunitárním průmyslovým vzorem. U ochranných známek je situace obdobná – národní, mezinárodní, či jedna z regionálních cest českému přihlašovateři nejbližší, a to komunitární ochranná známka opět s účinkem pro celou EU.

Vývoj a výzkum a s nimi související inovace mají vliv a prostupují všemi odvětvími hospodářství. Malé a střední podniky věnují nemalé prostředky a úsilí na vznik nových výrobků, technologií a služeb. Aby však plně ochránily svou investici, měly by věnovat pozornost a důraz i na patřičnou a vhodnou průmyslově právní ochranu svých řešení a výsledků. Je více než doporučitelné, aby se zástupci malých a středních podniků obrátili v případě, že nemají své vlastní patentové oddělení, na profesního odborníka, patentového zástupce, který vedle konzultační činnosti je připraven zajistit potřebnou a žádoucí ochranu, jak v domovském státu, tak povětšinou i kdekoli v světě. Zachování zákonné podmínky mlčenlivosti, profesionální odborný přístup, zkušenosti v oboru a znalost potřeb malých a středních podniků jsou u patentových zástupců samozřejmostí.

Informace k problematice ochrany duševního vlastnictví pro malé a střední podniky poskytne Asociace inovačního podnikání ČR (kontakt: halada@aipcr.cz) a pro specifické konzultační a poradenské služby malým a středním podnikům při řešení otázek týkajících se patentů, užitných a průmyslových vzorů, ochranných známek, autorského práva a jiných nehmotných statků, případně souvisejících právních otázek je možno kontaktovat například Patentovou a známkovou kancelář Novotný (<http://www.patentagent.cz>).

Příloha č. 5

Rámcový obsah Smlouvy o řešení projektu (General content of the Project Cooperation Agreement)

Na tvorbě Konsorciální smlouvy o řešení projektu EUREKY nebo Eurostars by se měl podílet příslušný právní zástupce každé partnerské organizace ve spolupráci s koordinátorem. První návrh konsorciální smlouvy obvykle vytvoří právní zástupce koordinující organizace a zašle je všem partnerům projektu k revizi a komentářům. Právní zástupci partnerských organizací mohou s návrhem souhlasit nebo mohou předložit návrhy na změny a doplnění.

Přijaté návrhy změn jsou pak opakovaně zaslány všem partnerům, a to tak dlouho dokud není nalezen obecný konsensus ohledně finální podoby textu. Finální verze Konsorciální smlouvy je pak podepsána statutárními zástupci každé partnerské organizace. Obvyklá doba přípravy a podpisu Konsorciální smlouvy trvá obvykle 4 až 8 týdnů.

Konsorciální smlouva obecně řeší vnitřní záležitosti konsorcia řešitelů a měla by především obsahovat následující ustanovení:

- vnitřní organizaci konsorcia včetně rozhodovacích procedur;
- cíle řešení projektu a časový plán jeho řešení;
- způsob a pravidla financování projektu a jeho finanční plán;
- pravidla týkající se práv k duševnímu vlastnictví a přístupová práva k těmto znalostem;
- pravidla týkající se průmyslovému vlastnictví vytvořených v rámci projektu a komerčního využití výsledků projektu;
- způsob vypořádávání vnitřních sporů včetně případů zneužití pravomoci;
- ujednání o odpovědnosti, odškodnění a důvěrnosti mezi účastníky.

Řešitelé projektu by měly rovněž definovat, jaké existující duševní vlastnictví do projektu vkládají (které je pro potřeby projektu nezbytné), a to i tehdy, pokud není chráněno patenty nebo jinou formou ochrany. Jasně se tak oddělí duševní vlastnictví, které je výhradním vlastnictvím toho kterého partnera, a duševní vlastnictví, které bude v projektu teprve vytvořeno a které budou strany sdílet. Pokud by výsledky projektu nebylo možné užívat bez současného užití předchozího duševního vlastnictví, smluvní strany si za přiměřenou (majetkovou nebo jinou) kompenzaci poskytnou k stávajícímu duševnímu vlastnictví přístupová práva.

Rozdělení práv k výsledkům projektu by mělo zohledňovat tvůrčí, finanční a jiné příspěvky stran a jejich potřeby. Výsledky mohou vlastnit partneři společně, mohou ale také patřit jedné ze stran a druhá strana je oprávněna je využívat na základě licenční smlouvy. Ať už se partneři domluví jakkoli, rozdělení by mělo být vyvážené.

Uzavření Konsorciální smlouvy v rámci řešení projektů EUREKY a Eurostars je povinné, ale národní sekretariáty EUREKY (resp. národní financující agentury) a Sekretariát EUREKY v Bruselu nejsou účastníkem Konsorciální smlouvy o řešení projektu. Nemohou tedy do jejího znění zasahovat a kontrolují pouze, že Konsorciální smlouva byla uzavřena.

Sekretariát EUREKY v Bruselu nicméně zveřejnil pro projekty Eurostars pokyny týkající se hlavních otázek, kterými by se měla Konsorciální smlouva zabývat, tzv. Checklist for the Consortium Agreement.

Při tvorbě Konsorciální smlouvy o řešení projektu EUREKY nebo Eurostars je možné se také inspirovat modelovými konsorciálními smlouvami, kterých existuje několik. Jakýkoli model je však vždy třeba adaptovat specifickým potřebám partnerů a celého projektu.

Konsorciální smlouva o řešení projektu EUREKY nebo Eurostars musí být podepsána před zahájením spolufinancování z veřejných účelových prostředků. Rámcová konsorciální smlouva je povinnou součástí požadované dokumentace předkládaného projektu Eurostars.

Příloha č. 6

Program Eurostars – průvodce pro účastníky
(Guidelines for Participants – September 2013, version 2.5.)

The Eurostars™ Programme

Funding excellence in innovation

Guidelines for Participants

September 2013
Version 2.5

The Eurostars Programme is a joint initiative of EUREKA and the European Community

This document provides the participants of an Approved Eurostars project with guidelines on the responsibilities and obligations to the Eurostars programme.

Further information on the Eurostars Programme is available at <http://www.eurostars-eureka.eu>

Questions or documents relating to the Eurostars monitoring can be sent to: projects@eurostars-eureka.eu

0. Changes from Version 2.4

Below is a list of changes in the content of this document when compared to its immediate predecessor.

	Page	Section	Change from version 2.4
1	12	4. How should the Eureka Secretariat be informed about a change to a project?	Sub-section "Important points to know before requesting a change for a project" replacing old sub-section: "Summary of the Eurostars eligibility criteria"
2	13	4. How should the Eureka Secretariat be informed about a change to a project?	Sub-section "How to declare a change to a project" replacing old sub-section "What documents are required to process the change?"

Contents

0. Changes from Version 2.3	3
1. Introduction	5
2. What are the participants' obligations once an application becomes an approved Eurostars project?	7
To initiate the project:	7
To execute the project:	8
3. Eurostars reporting at European level	8
The reporting process	9
4. How should the EUREKA Secretariat be informed about a change to a project?	11
Important points to know before requesting a change for a project	12
What types of changes can be considered?	12
Which are the steps of the process?	13
How to declare a change to a project?	13
5. Communicating Eurostars	15
Eurostars Success Stories	16
Information security and confidentiality	17

Welcome to the Eurostars Programme

1. Introduction

In these guidelines you will find information relating to the responsibilities and obligations of participants in the Eurostars Programme once a Eurostars project application has been 'approved' to become a Eurostars project.

What is an 'approved' Eurostars project?

Within four months of the cut-off deadline, the list of projects which have been earmarked for funding within the Eurostars framework will be released. Projects within this list will be 'approved' and have earned the right to be officially recognised as a Eurostars-labelled project.

There are a number of different obligations that must be complied with to maintain the Eurostars status of the project, independent of the funding status of the participants (funded through Eurostars programme or not funded through the Eurostars programme).

Details about these different obligations are presented in the following table.

The EUREKA National Project Coordinator (NPC) www.eurostars-eureka.eu/where.do and the EUREKA Secretariat (ESE) projects@eurostars-eureka.eu are available to offer advice and assistance during each phase of the project.

Small glossary of useful acronyms:

- ESE: EUREKA Secretariat
- NPC: National Project Coordinator
- NFB: National Funding Body
- CA: Consortium Agreement
- PPR: Project Progress Report

Milestones in Eurostars Programme	When?	What?	Who?	Links	Contact for information
Results of project funding	Within four months of the cut-off date	Receipt of funding results letter	Each participant of the consortium receives the letter		www.eurostars-eureka.eu/where.do
Contact NPC	Within ten working days of receipt of the letter with the funding results	Contact national NPC	Each participant of the consortium		www.eurostars-eureka.eu/where.do
National registration for funding	After receipt of the letter with the funding results	Contact the National Funding Body (NFB) via NPC	Each participant of the consortium		www.eurostars-eureka.eu/where.do
The final Consortium Agreement	Within 12 weeks of the funding results	Supply the final CA signed by all the participants to the ESE	The main participant of the project	https://www.eurostars-eureka.eu/guidelines.do	projects@eurostars-eureka.eu
Project Progress Reports (PPRs)	Twice yearly (in spring and in autumn) independently of the project start	Report about the technical progress of the project	Main participant must return the official form to the ESE	https://www.eurostars-eureka.eu/guidelines.do	projects@eurostars-eureka.eu
Declaration of changes in the project	Any time once the project is approved	The ESE must be informed about any change of the project	Main participant informs the ESE	Click here	projects@eurostars-eureka.eu
Final report (FIR)	Report for completed projects	Final report - project's technical achievements and steps to follow	The ESE despatches the FIR	https://www.eurostars-eureka.eu/guidelines.do	projects@eurostars-eureka.eu
Market Impact Report (MIR)	Annual reports after successful project completion	Report during the marketing phase of the product/process/service	The ESE despatches the MIR	https://www.eurostars-eureka.eu/guidelines.do	projects@eurostars-eureka.eu
PROJECT INITIATION					
PROJECT EXECUTION					
PROJECT FINALISATION					

2. What are the participants' obligations once an application becomes an approved Eurostars project?

To initiate the project:

Contact your EUREKA National Project Coordinator (NPC)

The EUREKA Secretariat (ESE) will send a letter to all participants with the funding results of the cut-off, within four months of the cut-off date. If a project has been earmarked for funding within the framework of an approved Eurostars project, all participants must contact their National Project Coordinator (NPC) **within 10 working days** of the date of receipt of the letter of funding results (see table).

Contact details for your NPC can be found at: www.eurostars-eureka.eu/where.do

National registration for funding

Each participant from the consortium must set up the national **registration for funding**, in accordance with national rules, in order to secure the committed funding. The National Funding Bodies (NFB) can be contacted via the NPC.

Supply a copy of the final consortium agreement signed by all the participants

The **main participant** must provide a copy of the final consortium agreement, signed by all consortium members, to the ESE **within 12 weeks** of the Eurostars communication of the funding results.

The final consortium agreement signed by all participants must be sent to projects@eurostars-eureka.eu

Note that public funds cannot be paid to participants before a signed final consortium agreement is delivered to the EUREKA Secretariat.

Failure to return the final signed consortium agreement to the ESE will lead to the removal of the project's label and ultimately to the withdrawal of public funding.

To execute the project:

Complete all Eurostars reporting requirements

- > *Project Progress Reports (PPR)*: reports about technical progress made, sent at six-month intervals
- > *Final report*: one-off report for completed projects
- > *Market Impact Reports (MIR)*: yearly reports after successful completion of the project
- > *National reporting*: performed in addition to any European-level requirements

Send any monitoring reporting to: projects@eurostars-eureka.eu

Communicate any changes made to a project to the EUREKA Secretariat

To best help monitoring of projects, the EUREKA Secretariat must be informed of any change to the nature of the project.

Send any information about any change in the project to: projects@eurostars-eureka.eu

All the above mentioned points are explained in the following pages.

Invitation to relevant NPCs and a representative of the EUREKA Secretariat to the project's kick-off meeting as well as the project's final concluding meeting

The main participant must ensure that the relevant NPCs and a representative of the EUREKA Secretariat are invited to participate at least in the project's kick-off meeting, as well as the project's final concluding meeting. This requirement is in addition to any requirement regarding this matter at national level.

3. Eurostars reporting at European level

The main participant of each Eurostars project is required to report ([in English](#)) on the progress of the project during its life cycle. This reporting will be supported by three different documents sent by the EUREKA Secretariat, which will be used as monitoring documentation:

- > Project progress report (PPR)
- > Final Report
- > Market Impact Report (MIR)

The purpose of reporting is to allow the EUREKA Secretariat to actively monitor and follow-up running Eurostars projects. It will provide all necessary information about project status.

Eurostars reports are completed by the main participant in addition to any reporting obligations required by the national funding bodies.

These obligations differ between Eurostars member countries. Please contact your NPC to receive information about the rules of each NFB.

For questions relating to the progress of Eurostars projects, it is strongly recommended to contact the relevant EUREKA NPC. Details can be found at www.eurostars-eureka.eu/where.do

The reporting process

Project Progress Report (PPR)

During the life cycle of the project (between the communication of funding results and the finalisation of the project)

The Project Progress Report is designed to monitor Eurostars projects as simply as possible. It should not be used to report detailed technical achievements nor to report detailed costs and budgets. It should include a brief description of the major achievements reached during the specified time period, as well as information on status with respect to the described milestones and deliverables and cooperation across the consortium.

It is obliged for the main participant to complete this report twice yearly (spring and autumn) to follow the status of the project and to help with any possible problems highlighted in the report. The content of the report must have been discussed and agreed upon by all participating organisations within the consortium. The EUREKA Secretariat (ESE) dispatches the PPR forms and the main participant must return it to the ESE (projects@eurostars-eureka.eu) whether the project is 'not started', 'running' or 'completed'.

PPRs allow the main participant to present the main achievements of the consortium.

The Eurostars PPR is an important requirement of any Eurostars project. Failure to return the satisfactorily-completed PPR to the ESE will lead to the removal of the project's label and ultimately to the withdrawal of public funding.

The process is as follows:

- > The ESE will send a PPR form to the main participant of each approved project twice a year (in spring and in autumn).
- > Main participants are required to return the completed and signed PPR form **within 20 working days** to: projects@eurostars-eureka.eu
- > Main participants are recommended to put in copy all participants in the consortium when returning the completed and signed PPR form.
- > The EUREKA Secretariat will acknowledge receipt of the PPR and share the information with the relevant EUREKA NPCs and NFBs.

PPRs are sent in spring and autumn independently of the start of the project. A participant may receive the first PPR before the project has started or has been running for a full six months. This report must still be completed and returned to the ESE describing progress to date, or giving the status of the project as 'not started'.

If your project is finished, it will be declared as 'completed', a PPR will be issued by the ESE. The PPR must be completed in order to officially communicate this information. A Final Report will be sent later by the ESE.

The PPR form is subject to change. In order to avoid the use of out-of-date versions please ensure that you use the document sent by the EUREKA Secretariat for that reporting period.

For detailed information on the Project Progress Report and the reporting process, please consult the 'Guidelines for Progress Report'.

Final Report (FiR)

After finalisation of the project

The ESE dispatches a Final Report (FiR) to all participants after finalisation of the project (when the project is declared 'completed'). This form is required from all projects whether they are successfully or unsuccessfully finished.

FiRs will help to summarise your experience as a Eurostars participant as well as the results obtained while executing the project. It will give an idea on how the market phase is planned.

The outcomes of the reports will be used to evaluate the impact of the Eurostars Programme for the benefits of the SMEs and adapt the Programme for their needs.

The information of the Final Report will be used for statistical analysis of the Programme and it will be treated as confidential.

If you are interested, the ESE can give you the opportunity to be selected for the communication campaigns (Eurostars success stories), including important press coverage and invitation to high-level events.

The process is as follows:

- > The ESE sends a FiR form to all participants after finalisation of the project
- > All participants are required to return the completed FiR form **within 20 working days** to: projects@eurostars-eureka.eu
- > The EUREKA Secretariat will acknowledge receipt of the FiR and share the information with the relevant EUREKA NPCs and NFBs.

For detailed information on Final Report and the reporting process, please consult the 'Guidelines for Final Reports and Market Impact Reports'.

Market Impact Report (MIR)

During the commercialisation of the product/service/ process

A Market Impact Report (MIR) will be sent after the first, second and third year after successful completion of the project.

In the same way of FiR, the information of MIR will be used for statistical analysis and it will be treated as confidential

MIRs will be essential to follow-up the success of the companies while introducing the product/process/service to the market.

The process is as follows:

- > The ESE sends a MIRs form to all participants after 1, 2 and 3 years of finalisation of the project
- > All participants are required to return the completed MIRs form **within 20 working days** to: projects@eurostars-eureka.eu
- > The EUREKA Secretariat will acknowledge receipt of the MIR and share the information with the relevant EUREKA NPCs and NFBs.

For detailed information on Market Impact Report and the reporting process, please consult the 'Guidelines for Final Reports and Market Impact Reports'.

4. How should the EUREKA Secretariat be informed about a change to a project?

The nature of research and development work is sometimes unpredictable, and occasionally it may be necessary to incorporate a change of strategy or direction in order to ensure the continued development of the project and its ultimate success.

Any change made to a Eurostars-approved project must be announced to the EUREKA Secretariat (ESE) in order to comply with project monitoring requirements. This must be done **only using the Request for Changes Form** found on the Eurostars website and which can be sent, when appropriate together with the supporting documents via e-mail or postal mail. The request will be processed by the ESE according to the impact the change has to the project. The ESE will announce whether or not the requested changes are approved.

The ESE must ensure that the quality of the project, as originally assessed, is not compromised by any changes requested by the participants. The request of changes which lead to a decrease in the assessed quality of the project will not be accepted.

Changes must be declared by the main participant of the consortium as soon as they are planned. Non-communication of changes will lead to the removal of the project's label and ultimately to the withdrawal of public funding.

Important points to know before requesting a change for a project

Project changes will not be accepted for projects that have not started or projects that do not have a final, signed consortium agreement in the Eurostars database.

Projects must continue to adhere to the Eurostars eligibility criteria subsequent to any change request. Major/minor changes which adversely affect the eligibility of a project will not be accepted and may lead to the project being withdrawn.

These are the questions asked to ensure only eligible projects:

1. Does the project proposed meet the criteria set by EUREKA¹
2. Is the main participant a research-performing SME, according to the Eurostars Programme criteria for main participants?
3. Do all the SME participants fulfil the European Union-adopted definition of an SME? see: http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/index_en.htm
4. Is at least 50% of the total project costs related to R&D activities to be carried out by the R&D-performing SME participants? (This percentage can, however, include minor sub-contracting.)
5. Is there at least one other participant from another Eurostars member country in the consortium?
6. Is the project consortium well balanced? Is there no participant or country responsible for more than 75% of the declared project costs?
7. Is the planned duration of the project no more than 36 months?
8. Within two years of project completion, is it foreseen that the product of the research be ready for launch onto the market? In the case of biotechnology, medical or biomedical projects, will clinical trials start within two years of project completion?
9. Are all participants legal entities?

What types of changes can be considered?

There are two types of changes following the nature of the request:

- > Major changes: changes in the legal basis
 - o Change in the consortium (removal of a participant or exchange of participants)
 - o Change in the goal/ objective of the project
 - o Prolongation that leads to a project duration larger than 36 months
 - o Subcontracting or total budget change larger than 5%
 - o Change in legal status

¹ According to EUREKA criteria, a Eurostars project can address any technological area, but must have a civilian purpose and be aimed at the development of a new product, process or service.

- > Minor change: any other change different from the major changes
 - o Subcontracting of the participant or total budget change smaller than 5%
 - o Change of contact details
 - o Changes in milestones or deliverables (not the final product)
 - o Delay in the start date (shift of dates)
 - o Addition of a new participant
 - o Prolongation that leads to a project duration smaller than 36 months

The ESE decides if the change requested is a major or a minor change.

Which are the steps of the process?

- > The ESE is informed about a change in the project.
- > Depending on the nature of the change, it will be declared as a major or minor change by the ESE.
- > Following the receipt of the Change Request Form and, when appropriate, of the supporting documents, the ESE informs the involved NPCs and NFBs.
- > **When all the documentation is received**, the request of change will become official.
- > The ESE informs the leading SME, NPCs and NFB about the decision.

The ESE alone takes the final decision on whether to approve or reject the changes, and consequently to keep or withdraw the project. The process will take 30-40 working days once all the documentation is delivered.

How to declare a change to a project?

The main participant has to request the ESE agreement for any project changes as soon as the changes are planned by the consortium.

The request for changes approval must be done via the Request for Changes form which can be downloaded from the Eurostars website. For more details on how to fill in the form please see the “Guidelines for declaration of changes” at website link:

http://www.eurostars-eureka.eu/static/forms/Guidelines_for_RMMC_Participants_v1.0.pdf

Additional, supporting materials can be required by the ESE. In this case, the requirements is clearly stated in the form, indicating which are the documents to be submitted together with the form.

All project change relevant documentation must be submitted at:

projects@eurostars-eureka.eu

using the following email title template:

E! ProjectNumber ProjectAcronym - Request for change²

Please note that failure to comply with this requirement will lead to a significant delay in processing the change request.

The following table shows the minimum documentation required for the processing of requests. The ESE reserves the right to request from the relevant parties any additional files.

² *Please replace ProjectNumber and ProjectAcronym with your own project number and acronym, respectively.*

	Eurostars Request for Changes form	Original application form	Revised application form	Commitment and signature form	Financial report of new participant	New consortium agreement
Shift of dates	x					
Prolongation	x					
Change of contact details	x					
Change in legal status (fusion-merge)	x	x ³	x ³	x ³		x ³
Change in milestones or deliverables	x	x	x			
Subcontracting	x	x	x			x ³
Change in budget	x	x	x			x ³
Addition of a new participant	x	x	x	x	x	x
Removal of a participant	x	x	x			x
Replacement an existing participant	x	x	x	x	x	x
Change of project's technical goals	x	x	x			

³ Only if deemed necessary by the consortium

5. Communicating Eurostars

All participants involved in an approved Eurostars project have the obligation to:

- acknowledge the Eurostars Programme in all external communications about the project.
- actively support and spread the spirit of the Eurostars Programme and work to enhance the reputation of the Eurostars Programme during the implementation process.
- **acknowledge the Eurostars Programme's support, and display:**
 - the Eurostars logo (figure 1),
 - the Eurostars project number or acronym
 - the co-funding by the European Community logo (figure 2)

in any communication material, in all information and public relations material related to the approved project and its implementation (for example, in event programmes, invitations, press releases, publications, at event premises, participants' website).

The logos are shown in the figures below:

Figure 1: Eurostars logo

The Eurostars Programme is powered by EUREKA and the European Community

Figure 2: Co-funding by EUREKA and the European Community logo

Please ensure that the logos are treated correctly and that the colours and typography are used in a correct manner. A low resolution version is adequate for web use, however a high resolution version is required for printing.

All participants must display the above mentioned elements and provide a link to the Eurostars website (<http://www.eurostars-eureka.eu/>) on their website.

The Eurostars Programme will provide the participants with the logos and other necessary materials for this purpose at <http://www.eurekanetwork.org/logos> (for the electronic format). Feel free to contact us communications@eurekanetwork.org for any other enquiry.

The main participant is obliged to inform the other participants about their duties and is responsible for ensuring the fulfilment of these duties by the participants.

Eurostars Success Stories

Any socio-economic achievement of participants thanks to the Eurostars project can feature as a Eurostars Success Story upon agreement with the participants. Socio-economic impact is understood as any increase in employment, sales or market shares, as well as the creation of spin-offs or any other elements that make any company grow.

Using the FIR and MIRs you can inform the ESE about achievements of the project (by any member of the consortium) that you feel merit showcasing as a success story. Moreover, you can always send any interesting information related to the project to projects@eurostars-eureka.eu. ESE will select the projects that show the most impressive socio-economic success.

Eurostars success stories will be released in the Eurostars website (<https://www.eurostars-eureka.eu/why.do>) as well as in press coverage and any communication campaigns.

Information security and confidentiality

Information released into the public domain by the Eureka Secretariat on confirmation of project funding

The results for R&D activities should be published in the manner agreed between the participants in their project consortium agreement.

The EUREKA Secretariat reserves the right to use any project as a case of study or success story to publicise the Eurostars Programme and the benefits of collaborative working. Moreover, if you think that your project is conceivable as a success story, do not hesitate to inform projects@eurostars-eureka.eu. Publicity material will be agreed with consortium members before release.

Data Protection Act

The EUREKA Secretariat is situated in the Kingdom of Belgium and as such is governed by Belgian data protection law. More information can be found (in English, Dutch and French) at <http://www.privacycommission.be>.

The information that project participants provide will be used in the monitoring of all aspects of the relevant project. This will include recording on the in-house and the Eurostars-contracted Programme Manager's processing computer and management information systems.

The information will be shared with the relevant EUREKA National Project Coordinator Offices, as well as with the relevant National Funding Agencies.

In addition, information may be used in the generation and collation of output and performance indicators and other management statistics. It may also be used in policy and strategy studies to inform management in carrying out the business of the EUREKA Secretariat and in improving business processes.

Any queries on issues relating to data protection should be addressed to the EUREKA Secretariat, Rue Neerveld 107, 1200 Brussels.

Příloha č. 7

Definice malých a středních podniků

Současná definice malých a středních podniků (MSP) je stanovena v Doporučení Evropské komise přijaté dne 6. 5. 2003 (2003/361/ES), které nabylo účinnosti od 1. 1. 2005. Doporučení je určeno členskými státy, Evropské investiční bance (EIB) a Evropskému investičnímu fondu (EIF) a poskytuje rámec pro statistické definice, má specifické aplikace v politikách Evropské unie, které podporují malé a střední podniky (např. Rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj, Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace, Strukturální fondy, atd.) a pravidla pro státní pomoc v členských státech.

Hlavními ukazatele, které určují, zda podnik patří do kategorie malých a středních podniků, jsou následující:

- Počet zaměstnanců
- Roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy
 - Roční obrat představují příjmy z hospodářské činnosti sníženy o vyplacené slevy a neměly by zahrnovat DPH a jiné nepřímé daně.
 - Bilanční suma roční rozvahy představuje hodnotu hlavních aktiv podniku.

Přehled kategorií v rámci skupiny malých a středních podniků uvádí následující tabulka.

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců: Roční pracovní jednotka	Roční obrat	nebo	Roční bilanční suma
střední	< 250	< 50 mil. €	nebo	< 43 mil. €
malý	< 50	< 10 mil. €	nebo	< 10 mil. €
mikropodnik	< 10	< 2 mil. €	nebo	< 2 mil. €

Stanovené stropy pro určení kategorie podniku uvedené v tabulce platí pouze pro samostatné malé a střední podniky. U podniku, který je součástí větší skupiny, tj. má vazby na jiné podniky, je nutné zahrnout i údaje o počtu zaměstnanců, obratu nebo bilanční sumě dané skupiny propojených podniků. Přitom nezáleží na tom, kdo koho vlastní (zda podnik A vlastní podnik B nebo naopak), ale pouze na výši vlastnického podílu. Pro stanovení celkového počtu zaměstnanců a finančních hodnot se započítávají i údaje propojených podniků do dalších generací (kolen). Z hlediska výpočtu celkového počtu zaměstnanců a finančních částek jsou rozlišovány tři druhy propojených podniků.

Samostatný podnik nemá žádná majetková ani hlasovací práva v jiných podnicích, nebo vlastní méně než 25 % základního kapitálu či hlasovacích práv (podle toho, která z hodnot je větší) v jednom nebo několika jiných podnicích, nebo jiné podniky vlastní méně než 25 % základního kapitálu popřípadě hlasovacích práv v podniku.

Výjimku tvoří veřejné investiční společnosti, univerzity a výzkumná centra, institucionální investoři a samostatné místní orgány pokud v podniku vlastní méně než 50% podíl. V tomto případě podnik počítá pouze počet roční pracovní jednotky (RPJ) a finanční údaje z vlastní účetní uzávěrky.

Partnerským podnikem se rozumí podnik, který vlastní 25–50 % základního kapitálu či hlasovacích práv v jiném podniku, nebo jiný podnik vlastní 25–50 % v našem podniku. Potom se při výpočtu RPJ a finančních údajů z vlastní uzávěrky připočte i procentuální podíl hodnot partnerského podniku popřípadě i jeho propojeného podniku.

Spojený podnik je v případě, že tento podnik vlastní většinu hlasovacích práv v jiném podniku, nebo má právo jmenovat a odvolávat orgány jiného podniku, nebo má právo uplatňovat rozhodující vliv v jiném podniku. Spojený podnik si k RPJ a finančním údajům připočte 100 % údajů i tohoto propojeného podniku.

Pokud podnik překročí počet zaměstnanců nebo finanční strop v průběhu sledovaného kalendářního roku, jeho postavení se tím nemění. Postavení se změní až tehdy, pokud tyto stropy překročí ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích.

Uvedené rozdělení malých a středních podniků je závazné pro instituce Evropské unie a úřady všech členských států.

Přijátá definice není platná navždy s tím, že Evropská komise předpokládá v budoucnu možnost provést kvalifikované úpravy stávající definice především v ukazatelích ročního obratu a bilanční sumy roční rozvahy.

Definici malých a středních podniků uvádí a komentuje uživatelská příručka http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_cs.pdf

